

TEDENSKA PRILOGA

PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Trst, 30. nov. 1950

Št. 45-46 - Leto II.

VSEBINA:

Poročilo tov. Branka Babiča

na konferenci Komunistične partije
za Tržaško ozemlje 26. nov. 1950

Poročilo tov. Branka Babiča

na konferenci Komunistične partije za Tržaško ozemlje 26. nov. 1950

Darajšnja partijska konferenca ima predvsem nalogo, da obravnava probleme, ki izhajajo iz konkretne politične situacije, jih prikaže v pravilni luči in določi linijo našega dela pri reševanju bodočih nalog. Kakšna je pa v svoji osnovi ta situacija? Ze samo dejstvo, da je današnja partijska konferenca konferenca partijskih organizacij anglo-ameriškega področja Tržaškega ozemlja, ali pa tako imenovane cone A, kakor se je v vsakodnevni praksi udomačil naziv tega področja, nam govori o še neresenem tržaškem vprašanju, kar daje pečat vsemu našemu delu. Predvsem velja to za cono A Tržaškega ozemlja, kjer je razvoj

zadnjih let pod vplivom in pritiskom zunanjih sil šel v tekšno smer, da je dovedel do uničenja osnovnih pridobitev tržaškega delovnega ljudstva v narodnoosvobodilni in protifašistični vojni in danes grozi, da Trst postane izhodišče bodočih konfliktov in nemira na tem koncu Evrope. Zato je tudi popolnoma razumljivo, da obravnavanje konkretnih problemov cone A tržaškega področja ne more biti ločeno od celotnega vprašanja Tržaškega ozemlja, kakor tudi ne od mednarodnih dogodkov, ki tako živo zadirajo v našo konkretno politično problematiko.

Tržaško vprašanje

Kakor smo že uvodoma ugotovili, tržaško vprašanje še vedno ni rešeno. Nasprotno, je predmet reakcionarnim silam, predvsem zunanjim, za ustvarjanje novih nasprotij, za nova mešarjenja in politične spekulacije na škodo tržaškega prebivalstva. Tri leta so že pretekla, odkar je stopila v veljavo mirovna pogodba z Italijo, ki je določala vsaj začasno in kompromisno rešitev tega vprašanja z ustanovitvijo tako imenovanega Svobodnega tržaškega ozemlja. Znano je, da smo takrat sprejeli to kompromisno rešitev, pri kateri tržaško prebivalstvo ni sodelovalo in ki je bila rezultat kompromisa velesil, čepravno so pri tem morale upoštevati tudi borbo naših ljudskih množic, kot izvršeno dejstvo, želeč s tem prispevati h konsolidaciji povojnih razmer in utrditvi miru v svetu. Odgovorne velesile, ki so se predhodno sporazumele za kompromisno rešitev tržaškega vprašanja, pa so vodile v tem vprašanju politiko, ki je preprečevala vsako dejansko realizacijo tega kompromisa. Spomnimo se samo brezplodnih diskusij o guvernerju, ko so z ene in druge strani dejansko delali na tem, da nikakor ne pride do sporazuma. Pri nas se je pa vodila politika postopnega vključevanja cone A v upravno-politični in ekonomski državni sistem Italije, kar so potem sankcionirali tudi znani ekonomsko-finančni sporazumi iz marca 1948. leta z italijansko vlado.

V duhu te politike in s pomočjo anglo-ameriške vojaške uprave so bile v cono A ukinjene pridobitve narodnoosvobodilne in protifašistične vojne, ki so jo naše ljudske množice zmagovito dokončale. Oblast je bila postopoma izročena italijanski šovinistični in imperialistični reakciji in dan je bil svoboden razmah italijanskemu šovinizmu in iredentizmu, ki se je zopet razbohotil v vsej svoji brutalnosti, tako da danes predstavja v tem delu Evrope glavni element nemira in vojnega hujskaštva ter nevarnosti bodočih konfliktov. Ta politika je bila potem kronana z

znano tripartitno izjavo o priključitvi Tržaškega ozemlja k Italiji.

S strani Sovjetske zveze pa ni bil storjen noben resen korak, ki bi se uprl tej enostranski revizionistični politiki zahodnih velesil, temveč je Sovjetska zveza to politiko zahodnih velesil do tržaškega vprašanja izrabljala v propagandne namene proti njim in za utrjevanje svojih pozicij na drugem mednarodnem področju, danes pa ga izrablja v borbi zoper socialistično Jugoslavijo.

Kaj nam pove vse to? In h kakšnim sklepom nas vodijo te ugotovitve? Prvič to, da Svobodno tržaško ozemlje, kakor ga je določila mirovna pogodba z Italijo, ni bilo nikdar ustvarjeno, drugič, da velesile, ki so se sporazumele za takšno kompromisno rešitev tržaškega vprašanja, niso nikdar resno mislile na njegovo ostvareitev, in tretjič, da Svobodno tržaško ozemlje nima, posebno v današnji mednarodni situaciji, nobenih pogojev, da se v duhu mirovne pogodbe kdaj koli ustvari. Ali nam tripartitna izjava ne govori dovolj jasno o tem. Ta izjava, ki je sicer imela namen vplivati na volitve v Italiji, je pa politično likvidirala Svobodno tržaško ozemlje in pokazala, da Svobodno tržaško ozemlje služi reakcionarnim krogom velesil samo za njihove politične spekulacije. V podkrepitev te ugotovitve nam služi danes še politika Kominforma, odnosno Sovjetske zveze do Jugoslavije. Ta politika, ki je prepojena s sovraštvom do nove socialistične Jugoslavije, ki ji skuša škodovati, kjer le more, se najbolj jasno odraža z znamenem stališču kominformističnega vodstva KPI do tržaškega vprašanja, ko se pridružuje ostali italijanski imperialistični reakciji v zahtevi po obrambi »italianissimega« Tržaškega ozemlja in njegovi priključitvi k »madrepatriji Italiji«. Po vsebini je končno to stališče, ki ga zastopa tržaška podružnica Kominforma, le da ta re more tega stališča tako odkrito postavljati pred tržaške delovne množice, kot ga v italijanskem parlamentu in svojem tisku po-

stavljajo kominformistični voditelji KPI. In to iz razumljivih razlogov, ker bi si tržaški kominformisti, če bi pred tržaške delovne množice odkrito postavili zahtevo po priključitvi Tržaškega ozemlja k Italiji, skrčili možnost varanja ljudskih množic o tem vprašanju in zato rajši uporabljajo znano demagoško formulo »boljše rešitev«, za katero skušajo nekoliko prikriti svojo težnjo po priključitvi Tržaškega ozemlja k Italiji. V ta namen jim tudi služi njihova znana teza o zatiranju Tržčanov po anglo-ameriški buržoaziji, da bi tako z ene strani prikrili politiko nacionalnega zatiranja slovenskega življa po italijanski šovinistični buržoaziji in na drugi strani prikazali priključitev Trsta in vsega Tržaškega ozemlja, k Italiji kot osvobodilno dejanje.

SZ in STO

Takšno stališče italijanskih in tržaških kominformistov je tudi stališče Sovjetske zveze. Zato je njena nedavna zahteva v Organizaciji združenih narodov o imenovanju kakršnega koli guvernerja, s katerim naj bi se strinjali Angloamerikanci, hinavska in demagoška poteza, preračunana na propagandni učinek, potem ko dobro ve, da je to, posebno danes, za kar nosi odgovornost tudi ona sama, nerealno. Obenem naj seveda takšna poteza Sovjetske zveze predstavlja neko indirektno oporo tržaškim kominformistom v njihovi zahtevi po »boljši rešitvi« tržaškega vprašanja.

Takšna so stvarna dejstva v zvezi z vprašanjem Svobodnega tržaškega ozemlja. Kdor koli danes v svoji politični akciji postavlja parolo o guvernerju, ali je politični naivnež in ne vidi gornjih dejstev, ne zna pravilno ocenjevati današnje politične situacije, ali pa za to parolo skriva pred množicami svoje prave cilje, kar delajo kominformisti, ali pa v svojem sovraštvu do nove socialistične Jugoslavije ne vidi, da pelje vodo na mlin kominformistom in vsi skupaj italijanski šovinistični reakciji. Eni kot drugi torej, zavestno ali ne, ustvarjajo pogoje italijanski imperialistični reakciji, da stegne svojo grabežljivo roko po Tržaškem ozemlju. Pa ni samo v tem vprašanje takšne politike, če bi italijanska šovinistična in imperialistična reakcija dosegla svoje cilje v zvezi s Tržaškim ozemljem, bi tu ustvarila svoje najmočnejše šovinistično in vojnohujskaško gnezdo ter odskočno desko za bodoče agresije proti Jugoslaviji in Balkanu. Ze dosežanja praksa te politike v Trstu in tudi na Goriškem nam to dovolj jasno dokazuje. Šovinistični izpadi proti slovenskemu življu, bombni atentati na slovenske ustanove in ljudi, kratenje racionalnih pravic Slovincem, vse mogoče šovinistične in imperialistične manifestacije in celo demonstrativne vojaške parade vse, kakor ne morejo služiti politiki miru in dobrih sosedskih odnosov, ampak lahko samo ustvarjajo napeto in sovražno ozračje ter pogoje bodočih konfliktov. Vedno močnejše kričanje po Pulju, Reki, Zadru, Dalmaciji itd., so jasen opomin, da takšna politika vodi lahko samo do vojne, politika, ki nima nič skupnega tudi z interesi italijanskega naroda in ki je zaradi tega tudi italijanski narod ne more odobravati. Parola o obrambi italijanstva je pri tem samo krinka in sredstvo za izvajanje takšne vojnohujske politike italijanskega imperializma.

KP Italije in STO

Na teh pozicijah se danes torej nahaja tudi kominformistično vodstvo KPI in njegova Vidalijeva agentura v Trstu. To dejstvo ustvarja položaj še bolj težak in nevaren, ker je italijanski imperializem tako dobil nove zaveznike, razširil svoje vrste in dobiva s te strani vedno nove izpodbude za svojo razbojniško politiko. Kominformistično vodstvo KPI, ki je postalo odkrita agentura ruske zunanje politike, je izdalo razredno borbo italijanskega proletariata in danes tekmuje z ostalo italijansko reakcijo, kdo bo bolje zagovarjal interese imperialistične Italije. Njena politika napadanja De Gasperijeve vlade ne pa italijanske reakcionarne imperialistične buržoazije — obstoji samo v tem, ko-

likor se ona udinja ameriškega gospostvu, ne pa Rusiji. Buržoaziji kot takšni pa ponuja mirno sožitje — sožitje med bogatimi in revnimi, med buržoazijo in proletariatom, skratka razredno sodelovanje z buržoazijo na osnovi izdajstva razredne borbe proletariata, pod okriljem ruskega gospodarja. Interese italijanskega proletariata pa vodstvo KPI istoveti z interesi imperialistične buržoazije. Kaj je drugega kot to, kar piše Longo v uvodnem članku »l'Unità« z dne 20. septembra t. l.? Tam Lujgi Longo, prvi za Togliattijem v vodstvu KPI, polemizira z demokristijani in pravi:

«Mi vemo, da obstaja reko italijansko mesto, ki je okupirano po tujih četah. To mesto je Trst in čete, ki ga okupirajo, niso sovjetske, ampak ameriške».

«Mi vemo, da je tudi nedavno Sovjetska zveza zahtevala, da se za Trst uveljavi mirovna pogodba. S tem bi se ameriške čete umaknile in mesto bi bilo izročeno kontroli guvernerja, ki bi ga določila OZN... To bi bilo najmanjše zlo v sedanji situaciji v želji, da se zaščiti italijanstvo Trsta. Ta sovjetska zahteva je bila od Angloamerikancev odbita, ker imajo ves interes, da nadalje držijo svoje čete v tem mestu in tako z vojaško okupacijo kršijo našo integriteto in žalijo našo narodno čast».

«Grožnja visi danes, ne samo nad italijanstvom Trsta, ampak nad vsem ozemljem. In ta grožnja še enkrat ne prihaja od strani Sovjetske zveze, ampak od Jugoslavije, ljubljenske Američanov...».

«Briga in Tenda so bile odvzete italijanski suverenosti gotovo ne s strani Sovjetske zveze, ampak Francije...».

«Vsak italijanski interes v naših kolonijah je bil rezakonito in brezsrčno žrtvovan še enkrat ne od strani Sovjetske zveze, ki je nasprotno vedno podpirala naše težnje, ampak od Angloamerikancev...» itd..

Tako piše Longo v enem izmed člankov, ki jih je serijsko objavljala v zadnjem času »l'Unità« in ki so nosili podpise raznih kominformističnih voditeljev KPI, od Togliattija navzdol, v polemiki demokristijani, kdo je bolj patriot in kdo bolje brani imperialistične interese Italije ter kako se ti interesi bolje ščitijo, ali če Italija postane ameriška interesna sfera ali pa ruska gubernija. Po mnenju kominformističnega vodstva KPI, kar je popolnoma jasno, bi ti imperialistični interesi bili najbolje zaščiteni, če Italija postane ruska gubernija.

Kaj pa interesi italijanskega proletariata in ostalega delovnega ljudstva Italije? Ti so pozabljeni, pravzaprav premaleni. Kostni nasproti »višjim ciljem«, ki jih zasleduje ruska zunanja politika, kateri je treba žrtvovati tudi lastno proletarsko revolucijo.

Kaj naj pomenijo gornje trditve Longa drugega kot pa politiko, ki nima nič skupnega z interesi proletariata in delovnega ljudstva Italije, ampak politiko, ki zagovarja in izpodbuja imperialistične težnje današnje Italije, le s to razliko od demokristijanov in njihovih trabantov, da je to politiko po mnenju kominformističnega vodstva KPI mogoče bolje in uspešneje voditi pod okriljem »sovjetske« prav tako hegemonistične in imperialistične zunanje politike. Od kdaj so bili interesi proletariata katerega koli naroda istovetni z interesi kolonialne politike imperialistične buržoazije? Kdaj je imel proletariatski interes nad izkoriščanjem kolonialnih narodov? Namesto borbe proti vsaki kolonialni politiki in zatiranju ter izkoriščanju tamkajšnjih narodov po »lastni« buržoazni vladni, namesto borbe za samoodločbo in neodvisnost kolonialnih narodov, kar je sveta dolžnost naprednega proletariata, pa podpiranje »lastne« buržoazije v njenih imperialističnih težnjah. Vse to zveni, kakor da bi italijanski kominformisti radi postali najboljši nasledniki imperialistične politike fašistične Italije iz Mussolinijeve dobe. In končno stališče do tržaškega vprašanja, ki je še bolj šovinistično in imperialistično ter vojnohujskaško od samih oficialnih predstavnikov De Gasperijeve vlade. Tako stališče do tržaškega vprašanja pa pride kominformističnemu vodstvu KPI prav sedanja politika Kominforma, da lahko blati, napada in hujska na vojno zoper socialistično Jugoslavijo v duhu izjave KPI z dne 14. septembra t. l., v kateri je dobesedno rečeno sledeče:

«Če obstaja kakšna država, s katero je mogoč konflikt v zunanji politiki, je to samo Jugoslavija...».

Tako stališče pomeni direkten poziv italijanski imperialistični reakciji na vojno zoper Jugoslavijo, v kateri ji kominformistično vodstvo KPI zagotavlja vso pomoč in ji da celo indirektno razumeti, da bi Sovjetska zveza tako vojno podprla glede na njeno današnje sovražno stališče do Jugoslavije. Potem si pa Longo na kraju omenjenega članka še upa trditi sledeče:

«Mi hočemo iskreno, resnično politiko miru in sodelovanje z vsemi državami».

Kako neiskrena, neresnična in farizejska ter resnično kominformistična je ta izjava odgovornega voditelja KPI in nič kaj v skladu s proklamiranimi načeli ravno tako neiskrene, lažne in hinavske kominformistične politike štokholmskega poziva za mir in zoper atomsko bombo. Še manj je pa to v skladu z načeli in interesi delavskega gibanja in politike miru sploh. Dejstva namreč govore, da je kominformistično vodstvo KPI izdalo na vsej črti interese delavskega gibanja, da vodi vojnouhujskaško politiko, da parolo o socializmu samo izrablja kot sredstvo za varanje delovnih množic in za njihovo mobilizacijo na pozicije italijanskega imperializma in v skrajni liniji na pozicije velikoruske vojnouhujske imperialistične zunanje politike.

Vidalijeva frakcija in STO

To politiko na tržaškem področju pa izvaja kominformistično vodstvo KPI po svoji lokalni podružnici — Vidalijevi kominformistični frakciji. Ta kominformistična frakcija, ki je razbila enotnost demokratičnega gibanja tržaških delovnih množic, izdala njihove interese, pljunila na herojsko protifašistično preteklost teh množic, se uvrstila v skupen zbor z ostalo šovinistično italijansko reakcijo v napadih na socialistično Jugoslavijo in jugoslovansko področje Tržaškega ozemlja, ki skuša biti najdoslednejša v «obrambi italijanstva» Trsta itd., danes vodi politiko tako imenovane «boljše rešitve» tržaškega vprašanja in zahteva kot najnovejše imenovanje nekakšne komisije Varnostnega sveta, ki naj prevzame zaupno upravo na Tržaškem ozemlju, nato pa izvede referendum, isto, kar zahtevajo razni CLN-i in drugi zastopniki italijanske šovinistične reakcije, o priključitvi Tržaškega ozemlja k Italiji. O priključitvi k Italiji sicer izrecno ne govori iz razumljivih razlogov, o katerih smo že govorili, vendar pa je popolnoma jasno na podlagi že omenjenih dejstev, kakšno bi bilo stališče Vidalijeve kominformistične frakcije v primeru takšnega referenduma. To bi bil referendum za «obrambo italijanstva» Trsta in vsega Tržaškega ozemlja ter za zahtevo njegove priključitve k Italiji.

Ni nobenega dvoma, da takšna politika kominformističnega vodstva KPI in njegove podružnice in Trstu — Vidalijeve kominformistične frakcije v veliki meri otežkoča borbo tržaških delovnih množic za pravilno in demokratično rešitev tržaškega

vprašanja in krepi pozicije italijanske šovinistične reakcije v Trstu in v Italiji, to je tiste reakcije, od katere se italijanski in tržaški kominformistični voditelji v ničemer, po svojem bistvu in reakcionarnih ciljih, ne razlikujejo.

Pravilna rešitev tržaškega vprašanja

Na osnovi vsega, kar smo do sedaj rekli, na podlagi ugotovljenih dejstev in političnih faktorjev v zvezi s Tržaškim ozemljem se pred nas postavlja vprašanje, kakšna naj bo politika, ki naj vodi k pravilni in demokratični rešitvi tržaškega vprašanja. Ta politika je samo v borbi za ustvarjenje pogojev, v katerih bo lahko tržaško prebivalstvo, samostojno in brez zunanjega vpliva in pritiska, odločalo o svoji bodočnosti, pogojev, v katerih bodo zagotovljena načela nacionalne enakopravnosti in premagan nacionalni šovinizem, ko bo delovnemu ljudstvu dana možnost, da samo upravlja in rešuje svoja vsakodnevna vprašanja v lastnem interesu, ne pa za račun drugih, ko bo samo gospodar v svoji lastni hiši, skratka, ko bodo v vsem javnem in družbenem življenju zmagala resnično demokratična načela. Takrat bo tudi lahko tržaško področje iz njegovo prebivalstvo močan faktor politike zблиžanja dveh sosednih držav, Jugoslavije in Italije in njenih narodov ter sporazumne rešitve vseh spornih vprašanj, ki danes obstajajo v zvezi s tržaškim vprašanjem v obojestransko korist. Prepričani smo, da bodo tudi v Italiji dozorele razmere, ko bodo omogočale realno in pravilno gledanje na tržaško vprašanje.

Narodi nimajo nobenega interesa, da se med seboj sovražijo. Sovraštvo in nacionalna mržnja med narodi je umetno ustvarjena od vladajočih izkoriščevalskih razredov in kast, ki so se najprej usedli na vrat svojemu narodu in ga izkoriščajo, nato pa to izkoriščanje prenašajo na tuja ozemlja in narode. Da to lahko vršijo in opravičujejo pred svetom svojo zaslužnjevalno politiko, najprej lažno istovetijo svoje razredne interese z interesi izkoriščanega naroda, nato pa ustvarjajo tako zvano teorijo o razni višji vrednosti in kulturnem poslanstvu nasproti drugim, bolj zaostalim narodom, ki jih morajo prosvetljevati, za kar pa seveda zahtevajo plačilo v brezmejnem izkoriščanju bogastev in dela tujih narodov. Takšna politika nujno vodi do vojn in sovraštva med narodi. Proti tej politiki je treba odločno voditi boj, odnosno proti vsem tistim političnim faktorjem, ki so nosilci takšne politike. Potrebno je torej voditi boj za neodvisnost, enakopravnost in bratsko sožitje med narodi, za sporazumno in mirno reševanje vseh spornih mednarodnih vprašanj ob spoštovanju njihovih načel, boj, ki naj obenem omogoči, da si vsak narod v okviru svoje dežele pripori pogoje, ko bo lahko samostojno urejeval svoje življenje po lastnih željah in potrebah, kakor je le v njegovem interesu. V okviru tega boja je perspektiva tudi pravilne in demokratične rešitve tržaškega vprašanja.

Napredne sile pri nas in v svetu

Marsikdo si bo ob tem dejstvu in perspektivi postavil vprašanje, predvsem zaradi izdajstva Sovjetske zveze in kominformističnih vodstev komunističnih partij v svetu nad socializmom in socialistično politiko ter prehoda istih na kontrarevolucionarne pozicije, kakor tudi zmede, ki jo je to izdajstvo povzročilo v delavskih in naprednih gibanjih v svetu, ali obstajajo notranji in zunanji objektivni in subjektivni pogoji za takšen boj in perspektiva zmage v tem boju.

Kakor drugod po svetu, tako tudi pri nas obstajajo takšni objektivni pogoji v težnji delovnega ljudstva in narodov za mir, za boljše pogoje življenja in proti vsakemu izkoriščanju, za nacionalno neodvisnost in enakopravnost, za bratsko in mirno sožitje med narodi, kakor tudi pripravljenost množic, da se za

zmago teh teženj borijo. Ob teh objektivnih pogojih imamo pri nas subjektivni faktor v delavskem in naprednem demokratičnem gibanju, ki je pod vodstvom najnaprednejšega in najbolj borbenega odreda tega gibanja, naše Komunistične partije, ki je izraz in nosilec teh teženj ljudskih množic. Naša Komunistična partija je, kljub kominformističnemu izdajstvu ostala čvrsto na pozicijah teorije in prakse marksizma, tega najmočnejšega orožja v rokah delovnih ljudskih množic, v njihovi borbi za boljše bodočnost. Prekaljena v preteklih revolucionarnih bojih, preizkušena in ideološko utrjena v borbi proti kominformističnemu revizionizmu in izdajstvu marksizma, prepojena z vero v revolucionarne sile proletariata in delovnih ljudskih množic, ona te množice uči, usmerja, organizira in jih vodi v njihovi vsakodnev-

ni borbi preko vseh mogočih težav in razvojnih stopenj gotovo končnemu cilju naproti. Naša Komunistična partija, takšna, kakršna je, v neprestanem boju in stalni krepitvi v tem boju proti razdrin, več ali manj nujnim notranjim slabostim in napadom predstavlja močan subjektivni faktor, voditelja in garanta uspešne borbe delovnih ljudskih množic za svoje vsakodnevne pravice in lepšo ter srečnejšo bodočnost.

Te naše notranje napredne sile pa so objektivno del tistih, ki se danes vedno mogočnejše razvijajo v svetu in ki vedno odločnejše posegajo v mednarodno dogajanje in vplivajo na mednarodne dogodke. Obstoje te sil v mednarodnem merilu ravno daje naši borbi tisto realno osnovo, ki je potrebna za daljnji razvoj in zmago naše borbe. Te sile so zadobile mogočeri: polet že v teku druge svetovne vojne in borbe proti fašističnemu imperializmu, ki je s svojim zločinskim napadom na svobodo in neodvisnost narodov izzval oboroženi svetovni konflikt. Druga svetovna vojna, ki je s strani nacifašizma imela razbojniški imperialistični karakter, je na zavezniški strani vedno močnejše raste in se razvijal narodno-osvobodilni značaj te vojne, ne glede na to, če so protihitlerjevski koaliciji večkrat prihajale do izraza tudi reakcionarne težnje imperialističnih krogov na Zapadu pa tudi na Vzhodu. Vendar to ni moglo razbiti protifašistične fronte za zaveznikov in ne odločilno ovirati razvoja narodnoosvobodilnih in protifašističnih sil svobodoljubnih narodov. Te sile slavijo močno zmago v drugi svetovni vojni nad fašizmom, zmago, ki se je najgloblje odrazila v revoluciji jugoslovanskih narodov. Ta zmaga nad fašizmom je po vojni razvila in sprostila mogočna narodnoosvobodilna gibanja kolonialnih in polkolonialnih narodov, ki beležijo veličastno zmago v kitajski revoluciji, zmago narodnoosvobodilnih gibanj v vrsti azijskih dežel, dežel Bližnjega Vzhoda in tudi na afriškem kontinentu. Ob teh zmagah se ne prebistano trgajo verige imperializma, nastajajo nove, več ali manj samostojne države: Kitajska, Indija, Indonezija, Indokina in cela vrsta manjših azijskih dežel, Palestina, arabske države, Egipt, Libija itd. Imperialistični sistem kolonialnega tipa izkoreninjanja izgublja tako vse osnovne baze in gre k svojemu zatonu. Nastaja doba neodvisnih in samostojnih držav, (sicer v formalno buržoaznem smislu — razen Kitajske) ki se vsaki posebej, v svoji notranjosti vsiljuje proces ekonomskega razvoja iz samostalosti in napredno industrijsko deželo ter krepitve naprednih demokratičnih sil, kjer delavski razred, tam kjer še ni, postaja vedno bolj nosilec tega razvoja in borbe za resnično neodvisnost svoje dežele. Te sile vedno odločnejše posegajo v mednarodno dogajanje in nosijo s seboj težirjo po miru in svobodi. One danes odločno vplivajo na razvoj demokratičnih sil tudi v materialnih deželah kapitalizma. Istočasno pa te sile kot celota, ne glede na to, do kakšne stopnje so se razvile na enem ali drugem področju sveta, v eni ali drugi državi, predstavljajo objektivno težirjo človeštva po novem načinu življenja, ki jim ga nudi socialistični razvoj. Te sile dajejo razredni borbi proletariata proti kapitalizmu in imperializmu najširšo osnovo. Te sile torej predstavljajo novi mogočni politični faktor v mednarodnih odnosih in v borbi teh sil je tudi perspektiva socialistične revolucije v svetu.

Letošnje zasedanje OZN

Poglejmo sedaj še bolj konkretno, kako se te sile odražajo na mednarodni pozornici. Najbolj verno sliko tega nam nudi letošnje zasedanje OZN. Ne bomo se motili, če trdimo, da je letošnje zasedanje OZN, bodisi po vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu, in po svojih sklepih kakor tudi po perspektivi, ki nam iz tega zasedanja daje, zgodovinskega pomena. Eno od osnovnih vprašanj je bilo vprašanje miru. To tako bistveno in usodno vprašanje v življenju narodov je na letošnjem zasedanju doseglo pomembno zmago. Sklep o kolektivni varnosti, pri katerem je izpostavljena važnost dejstva, da se lahko na zahtevo enega ali pa več članov OZN, ki so žrtve agresije, skliče v 24 urah generalna skupščina OZN, da podvzame potrebne ukrepe za zaščito miru proti agresorju, da Varnostni svet zaradi veta neke velesile, ne sme preprečiti vsake akcije OZN za zaščito miru, ne more česar ukreniti, kakor tudi dodatni sklepi k temu na predlog

jugoslovanske delegacije o dolžnosti držav ob izbruhu sovražnosti, ki omogoča ugotovitev agresorja, komisija za dobre usluge je velik uspeh letošnjega zasedanja in vpliva vsem miroljubnim narodom zaupanje, da je mogoče ohraniti mir in preprečiti tretjo svetovno vojno. Dalje deklaracija o pravicah in dolžnostih držav, o genocidu, itd., so sklepi, ki izražajo težnje narodov po miru, neodvisnosti, in medsebojnem mirnem reševanju vseh mednarodnih vprašanj in sporov. Mi vemo, da sami sklepi OZN še ne pomenijo, da je zagotovljen sedaj mir v svetu, da bodo vse države, predvsem velesile, te sklepe absolutno spoštovale in jih izvajale, če vemo, da niso ostali prikriti poskusi s strani Amerike, da spremeni OZN v nekak glasovalni stroj in ga izkoristi le sebi v prid, in na drugi strani pa, da je Sovjetska zveza izrabljala govorniški oder OZN za propagandistično postojarko, medtem ko je dosledno glasovala proti vsem pozitivnim sklepom letošnjega zasedanja. Politika velesil, njihove težnje po razširitvi interesnih sfer in prizadevanje dokopati se — na lep način ali pa s silo — do rekaterih prednostnih pozicij v svetu, bo še nadalje predstavljala oviro pozitivnemu delu OZN in nevarnost, da kljub OZN zabrede človeštvo v novo svetovno katastrofo. Vendar pa OZN predstavlja močan faktor miru v svetu, danes edini mednarodni organ, ki lahko prepreči tretjo svetovno vojno, organ zblizjarja med narodi, kjer se narodnoosvobodilne težnje svobodoljubnih narodov v borbi proti imperialističnemu zaslužnjevanju med seboj povezujejo, ustvarjajo vedno močnejšo mednarodno protimperialistično fronto v borbi za mir, neodvisnost in enakopravnost vseh narodov, malih in velikih, v borbi proti politiki interesnih sfer in tajni diplomaciji velesil, v borbi torej za vedno močnejšo krepitev demokratičnih in miroljubnih sil v svetu. Letošnje zasedanje je kljub vsem slabostim in poizkusom reakcionarnih krogov velesil, izrabljati OZN v svoje sebične in protidemokratične namene, imelo vse te značilnosti in tudi njeni sklepi, o katerih smo govorili, so v veliki meri izražali gornje težnje. Te pozitivne strani letošnjega zasedanja OZN so rezultat naporov in borbe svetovnih demokratičnih sil, katere vedno bolj odločilno vplivajo na mednarodno dogajanje in nadaljnji razvoj dogodkov v korist demokracije in napredka v svetu.

Ekonomske reforme v Angliji

Ta proces razvoja in krepitve demokratičnih sil v svetu, nastajanja novih samostojnih in neodvisnih držav, (četudi le v formalno — buržoaznem smislu), njihov industrijski razvoj poraja v deželah kapitalizma takšne preobrate, takšne kvalitete spremembe, ki jih neizbežno ženejo nasproti socializmu. Poglejmo samo primer Anglije, te klasične dežele kapitalizma, ko se je naenkrat znašla dejansko v položaju razpada njenega prejšnjega imperija. Danes se v Angliji vršijo takšne spremembe v njeni ekonomski strukturi, ki po svojem značaju dokazujejo, da kapitalizem nima drugega izhoda, kakor dovoliti po laburistični vladi racionalizacijo produkcijskih sredstev (gre za nacionalizacijo rudnikov in industrije), zaradi česar se borba med delavci in kapitalisti avtomatično prenaša od stopnje reform na mnogo višje razvojne stopnje. Pri tem nastaja in bo vedno bolj nastajalo vprašanje neposredne borbe od strani delavcev za nadzorstvo in upravljanje produkcijskih sredstev, čemur bo buržoazna država skušala nasprotovati s tem, da bo te reforme skušala omejiti na državni kapitalizem. Tako se bo neizbežno razvila neposredna borba na ta specifični način, za oblast in preko oblasti za neposredno upravljanje produkcijskih sredstev po proizvajalcih. Ta borba pa se dogaja v specifičnih pogojih, v novih pogojih visoke stopnje razvoja produktivnih sil, na višji stopnji organizacije delavskega razreda Anglije, v globokih težnjah in zahtevah najširših ljudskih množic, da svojemu politično-ekonomskemu življenju dajo vedno bolj socialistično osnovo.

Ekonomske reforme v Angliji so med drugim tudi rezultat vedno večjega pritiska teh množic in njihovih teženj. Ze ta primer Anglije, ki je morda najbolj izrazit in ki ni edini, je dovolj poučen in zadosten za izvajanje splošnih ugotovitev,

Kako bo šel ta razvoj, je danes težko predvidevati. Prav gotovo pa bo šel po različnih poteh na osnovi specifičnih pogojev v posameznih krajih in deželah, ne pa po nekem enotnem receptu, ki bi ga hotela danes vsiliti svetu Sovjetska zveza, ki pa nima nič opraviti s socializmom. Dejstva nam torej govore, da kapitalizem kot sistem preživlja globoko notranjo krizo in da

nima dovolj sile, da bi se postavil po robu zmagovitemu socializmu. Objektivni razvoj produktivnih sil in pritisk proletariata in delovnih množic vsiljujejo torej kapitalizmu določene reforme, ki so na liniji socialističnega razvoja in ki še bolj povečujejo notranja nasprotja v kapitalizmu in nakazujejo nemogočnost obstoja kapitalističnih produktivnih in družbenih odnosov.

Odnos ZSSR do bistvenih vprašanj mednarodne politike

Ko ugotavljamo ta dejstva, si bo morda kdo postavil vprašanje, kako vse to, če pa na drugi strani vidimo, kako se v posameznih državah po vojni krepijo reakcionarne sile, na primer v Italiji, kako se v celoti kapitalistični svet na zapadu ponovno organizira, ustvarja vojaške bloke, se oborožuje in nastopa celo ofenzivno proti tako imenovanemu socialističnemu bloku vzhoda. V prvi vrsti na svetu ne obstaja noben socialistični blok. Sile socializma obstajajo in delujejo po vsem svetu, kjer koli se vodi razredna borba. Kvečjemu je treba govoriti o razredni fronti, ki pa nima meje in ki obstaja tako na vzhodu kakor na zapadu. Ne obstajata dva bloka kvalitativno različna. Tako vzhodni kot zapadni blok sta si podobna po družbenih silah, ki jih tvorijo, kakor po svojih reakcionarnih težnjah, ki jih zasledujejo. (O tako imenovanem socialističnem bloku vzhoda bomo pozneje govorili). Drugič, relativno jačanje kapitalizma in njegove reakcionarne politike v posameznih državah ne more zaustaviti objektivnega razvoja in krepitev sil socializma v svetu kot celoten ekonomsko družbeni proces. In tretjič, kolikor se danes kapitalizem jači, bodisi v posameznih državah, kakor v mednarodnem merilu, je zasluga »sovjetske« eksparzionistične in imperialistične politike. V borbi proti vzhodnemu »sovjetskemu« imperialističnemu bloku se organizira in krepi politično in vojaško zapadni kapitalizem. On črpa tudi sile iz tega, da narodi nočejo biti več tlačeni in odvisni, kar hoče Sovjetska zveza danes vsiliti drugim narodom. Zato zapadni imperializem v tej borbi izkorišča tudi resnično miroljubne sile. Ni samo zgolj naključje, da je tudi Amerika bila med tistimi sedmimi članicami OZN, ki so na letošnjem zasedanju predlagale resolucijo o kolektivni varnosti in so potem na osnovi te resolucije bili sprejeti znani sklepi o kolektivni varnosti, kakor tudi silno važni dodatni sklepi o ugotovitvi agresorja, ki jih je predlagala jugoslovanska delegacija. Tudi isti pomeri ima nedavna izjava ameriškega ministra za zunanje zadeve Achesona, da mora ameriška zunanja politika sloneti na želji narodov po neodvisnosti in enakopravnosti in politiki miru ter proti vsaki agresiji. Na tej politični platformi se zapadni kapitalizem pod vodstvom Amerike oborožuje in ustvarja vojaški atlantski pakt, oživlja že staro idejo o združenih vojski Evrope, ki ima danes obrambni značaj pred rusko napadalnostjo, kar pa obenem zapadni imperialistični krogi izkoriščajo, ta vojaški vojni stroj, za svoje imperialistične cilje. Ravno tako danes kapitalizem znotraj vsake posamezne države črpa svojo moč v dejstvu, da Sovjetska zveza preko kominformističnih vodstev pretvarja komunistične partije v kapitalističnih deželah v pete kolone svoje napadalne politike. Zaradi tega kapitalizem, ki ramenoma istoveti takšne sovjetske agenture kominformističnih partij z naprednimi socialističnimi silami, kar mu omogoča ravno takšna izdajalska politika »sovjetskega« vodstva, vodi borbo proti tem naprednim socialističnim silam kot zunanji agenturi, peti koloni tuje države. Če ne bi obstajalo to dejstvo, kapitalistične reakcionarne sile ne bi imele te moči, kakor sicer imajo, v borbi proti napredno-demokratskim in socialističnim silam.

Vsa ta dejstva nam jasno govore, da kolikor se danes relativno krepi kapitalizem v svetu, je predvsem zasluga veliko-

ruske imperialistične politike in agenturne, petokolonske politike kominformističnih partij. Dalje nam govore, da neposredno nevarnost za tretjo svetovno vojno predstavlja »sovjetski« blok s svojo agresivno imperialistično zunanjo politiko.

ZSSR in države „ljudske demokracije“

Manifestacije takšne politike zasledimo danes v odnosih Sovjetske zveze do vseh bistvenih vprašanj mednarodne politike. Ob obravnavanju te politike Sovjetske zveze nas v prvi vrsti zanima njen odnos do tako imenovanih držav ljudskih demokracij, ki tvorijo danes »sovjetski« blok. »Sovjetska« politika do teh držav je vse prej kot socialistična. Ona sloni na političnem podrejanju in ekonomskem izkoriščanju. Vse te države ne vodijo danes neke samostojne zunanje politike, ki naj bi diktirajo interesi te ali one države. Ne, ona je diktirana izključno od državnih interesov Sovjetske zveze. Te države so dejansko pretvorjene v satelitske države Sovjetske zveze, ki se na raznih mednarodnih forumih vrstijo v kričanju na ruski megafon. Včasih se Sovjetska zveza jezi na Ameriko, ki večkrat in v nekaterih vprašanjih uporablja v OZN tako imenovani glasovalni stroj, kar je sicer res. Nič drugega pa ne dela Sovjetska zveza z delegati držav, ki spadajo v njen blok. Ti delegati kimajo z glavo, dvigajo roke, vstajajo, da zatrjujejo že na pamet naučeno rusko stališče o tem ali onem vprašanju, tako strumno kot en mož na povelje Višinskega ali Malika, da postajajo kar smešni in končno dolgočasni, ker nimajo nič svojega povedati. Smešno bi bilo in nepričljivo, če bi kdo trdil, da je takšno ravnanje teh držav le rezultat neke enotne socialistične politike, ki jo vodi Sovjetska zveza. Ne gre tukaj za nobeno enotno socialistično politiko, ampak za enostavno satelitsko pokorščino Sovjetski zvezi, ki je zavrgla in izdala vse principe socialistične politike. Ravno tako te države vodijo od Kominforma sem nesramno lažno in obrekovalno gonjo na povelje iz Moskve proti socialistični Jugoslaviji, ki se je uprlo takšni satelitski politiki. Radio Moskva zatrobil v svet kakšno novo laž o Jugoslaviji ali pa »Pravda« objavi kakšen podoben članek, nato nastane tekma, kdo bo prej bolj obširno in s faktuističnimi komentarji objavil to novo laž. Prav gotovo je, da gre pri tem še manj za kakršno koli enotno socialistično stališče, da izdajalske Jugoslavije. Ne, to je vloga teh satelitskih držav, da pokorijo in hlapčevsko izvajajo kontrarevolucionarno politiko Sovjetske zveze, politiko njenih državnih imperialističnih interesov, ne pa socializma.

Kako pa Sovjetska zveza plačuje takšno hlapčevsko politiko? Z brezobzirnim ekonomskim izkoriščanjem in ropanjem satelitskih držav. Ekonomska politika tako imenovanih mešanih družb je tipičen primer takšnega izkoriščanja. Na primer: Sovjetska zveza vloži 50 odst. kapitala Romunija 50 odstotkov v takšno mešano družbo, recimo za izkoriščanje petrolejskih vrelcev v Romuniji. Dobiček, ki ga potem družba ustvari s črpanjem surovin, se deli pol na pol.

Sovjetska zveza, ki je dala samo kapital, dobi isti dobiček kot

Romunija, ki je dala tudi delovno silo. Znano je, da vrednost, ki se izraža v ceni proizvodov, ustvarja delo, ne pa kapital. Evidentno je pri tem izkoriščanje romunske delovne sile, ne glede na to, da je romunska delovna sila še cenejša kot ruska zaradi ekonomske zaostalosti in nizke stopnje industrijskega razvoja Romunije, kar »sovjetski«¹ ekstra-profit še poveča. Poleg tega pa so navadno na čelu teh družb Rusi z mastnimi plačami in posebnimi tantjemami zaradi tega, ker so v inozemstvu. To rej uživajo posebne privilegije na račun delovnega ljudstva tiste dežele, kjer ta družba obstaja.

Podobne mešane družbe obstajajo po vseh tako imenovanih državah ljudskih demokratij, ki spadajo pod interesno sfero Sovjetske zveze in po različnih gospodarskih panogah. Potem se ne moremo čuditi, da Sovjetska zveza prodaja kot svoje blago na mednarodnem tržišču znani najfinejši romunski les, češke čevlje, madžarske industrijske stroje, poljske rude itd. Da morajo madžarski delavci zopet stisniti pas, ker so se preveč navadili dobro živeti, kakor pravi Rakosi, da se Bolgarska ne sme industrijsko razvijati, ampak mora ostati agrarno-surovinska dežela za Sovjetsko zvezo, da mora Albanija stradati in rediti strokovnjake, da učijo albanske satelite, kako je treba držati v pokornosti delovno ljudstvo itd., itd. Brez števila konkretnih primerov bi lahko še navedli, ki pričajo, kako plačujejo sate-

liške države svoja pokorščina »moderemu in genialnemu socialističnemu voilstvu«² Sovjetske zveze. Naj zadoštujejo za enkrat, ti primeri, ki dovolj jasno dokazujejo ekonomsko izkoriščanje podložniških držav s strani Sovjetske zveze.

Seveda, da se prikrije tako brezobzirno izkoriščanje od strani Sovjetske zveze, je bilo potrebno ustvariti posebno teorijo o tako imenovani pomoči socialističnim državam od strani Sovjetske zveze, da v nobeni državi ni mogoče zgraditi socializma brez te pomoči itd. Kako daleč je vse to od socialistične pomoči in socializma sploh, kot dan in noč! Takšna politika samo zavira vsakršni razvoj socializma in krepi kapitalistične elemente v družbeni strukturi v dotičnih državah. Namesto resnične, nesebične in neprofitarske pomoči s ciljem, da se tudi najbolj zaostala socialistična država čimprej dvigne na isto stopnjo najbolj razvite industrijske socialistične države, pa brez obzirno izkoriščanj in držanje držav v čim večji zaostalosti in podrejenosti, v katerih so bili, vsaj v začetku, ustvarjeni politični pogoji za njihov socialistični razvoj. Ne, v takšni politiki ni mogoče noben socialistični razvoj, kvečjemu v borbi proti takšni »socialistični pomoči«, ki se s pravo besedo imenuje imperializem, pot, ki je izbrala socialistična Jugoslavija, zaradi česar je bila od kominformističnih sodnikov proglašena za verolomno in izdajalsko.

ZSSR in kitajska revolucija

Podobna politika od strani Sovjetske zveze se danes vodi proti Kitajski. V zvezi s tem je potrebno, da vsaj bežno pogledamo nekoliko nazaj v zgodovino rusko-kitajskih odnosov še iz časov carske Rusije, nato razvoj teh odnosov po socialistični revoluciji v Sovjetski zvezi in končno ob razvoju in po zmagi kitajske revolucije.

Politika carske Rusije na Daljnem vzhodu je bila imperialistična, ki je ustrezala koristim ruskih veleposestnikov in kapitalistov ter temeljila na podjarmljenju Kitajske, kršitve njene suverenosti v Mandžuriji, na preobrazbi Mandžurije v rusko kolonijo. V borbi za interesna področja na Kitajskem, ki se je vodila med carsko Rusijo, Anglijo, Nemčijo, Francijo in Japonsko, si je carska Rusija s posebno rusko-kitajsko pogodbo iz leta 1896 priborila pravico zgraditev (1841 km dolge) železniške proge preko Mandžurije do svojih pomorskih oporišč na Daljnem vzhodu. Železnice so v novejši zgodovini Kitajske imele poseben pomen, ker so predstavljale orodje imperialistične penetracije in razdeljevanje področij vpliva na Kitajskem. Pogodba za zgraditev te železnice je dala carski Rusiji pravico do potrebnega ozemlja, kakor tudi za proizvajanje potrebščin, kopati premog, sekati les, ustanavljati druga podjetja za zgraditev železniške proge. Komaj pa so začeli graditi to progo (leta 1897), ki je bila veja transsibirske železnice, so zahtevali nenasitni apetiti ruskih imperialistov nove koncesije od Kitajske. Zgraditev prečne proge, ki bi vezala gornjo progo s Ciliskim zalivom od Harbina preko Mukdena do Port Arturja, ki so ga Rusi poprej zasedli, kljub protestom svojih kitajskih zaveznikov, in do novega пристanišča Daljnega, ki bi ga zgradili Rusi. S koncesijo za zgraditev te nove železnice (dolge 941 km), je bilo Rusom omogočeno popolno gospodarsko izkoriščanje Mandžurije. Po novem železniškem omrežju, vezanem na zgraditev pristanišč, ki ne umrznejo (Daljni) in z zgraditvijo vojnopomorskega oporišča v Port Arturju se je Mandžurija v celoti spremenila v rusko področje vpliva. Nato je prišlo še do okupacije Mandžurije po ruskih četah, ki so se pa konec l. 1902, pod pritiskom drugih imperialističnih sil, umaknile iz Južne Mandžurije, medtem ko so ostale v Severni Mandžuriji do rusko-japonske vojne, do katere je prišlo ravno zaradi imperialističnih nasprotij med Japonsko in Rusijo zaradi Mandžurije in Koreje, kakor tudi zaradi vpliva na Kitajskem na splošno. Po porazu v vojni z Japonsko, se je morala carska Rusija odreči določenim pozicijam. Japonska je dobila vse ruske položaje v Južni Man-

đžuriji s Port Arturjem in Daljnim vred, obdržala pa je v glavnem vse pozicije v Severni Mandžuriji. Pred nevarnostjo Američanov, ki so skušali pridreti v Mandžurijo, sta si končno v dveh sporazumih l. 1907, in 1910, Rusija in Japonska določili svoja področja vpliva: Japonski Južna Mandžurija in Koreja ter pokrajini Džehol in Čihar, Rusiji pa Severna Mandžurija in Zunanja Mongolija.

Leninov odnos do Kitajske

V skladu z internacionalističnimi načeli delavskega razreda se je Sovjetska Rusija pod Leninovim vodstvom takoj po revoluciji postavila na določeno stališče nasproti imperialističnim osvajanjem carske Rusije. V splošni deklaraciji o miru se je sovjetska vlada odrekla vsem »pravicam«³ in privilegijem v dobro ruskih kapitalistov in veleposestnikov, pridobijenih na račun drugih narodov. V posebni deklaraciji ljudstvu Kitajske ter vladam Severne in Južne Kitajske pa je dobesedno rečeno:

«Sovjetska vlada vrača kitajskemu narodu brez odškodnine kitajsko vzhodno železnico ter vse gozdove, rudnike, zlato in druge koncesije, ki so se jih polastili ruski generali, trgovci in kapitalisti pod vlado carja, Kerenskega kakor tudi banditov Horvata, Semjonova in Kolčaka».

To je bil dejanski revolucionaren akt. Čim bolj pa se je Sovjetska zveza krepila, tem bolj se je njeno vodstvo oprijemalo državnih metod zavarovanja predvsem koristi prve socialistične države, ne pa v tolikšni meri zavijanja revolucionarnih sil v svetu. Čim več časa je minilo, tem bolj so sovjetski predstavniki poudarjali pravice do kitajske vzhodne železnice (tako se se namreč imenovala te železnice v Mandžuriji). Začela so se ponovna pogajanja s kitajsko vlado za ureditev tega vprašanja. Med pogajanja leta 1922, je vodja sovjetske delegacije v Pekingu izjavil, da deklaraciji iz leta 1919-20. (namreč splošni deklaraciji o miru in deklaraciji ljudstvu Kitajske), s katerima se Sovjetska zveza odrekla carskim privilegijem, ne spreminjata pravnega statuta železnice, kajti celo, če bi Rusija prenesla svoje pravice na kitajski narod, bi njeni interesi na tej železnici trajali še naprej, ker je kitajska vzhodna železnica del sibirske železnice in ker veže razne dele sovjetskega ozemlja. Končno

sta bila maja 1924 podpisana dva kitajsko-sovjetska sporazuma: Sporazum o splošnih načelih za ureditev vprašanj med ZSSR in republiko Kitajsko ter sporazum o začasnem upravljanju kitajske vzhodne železnice.

Sporazum o splošnih načelih za ureditev vprašanj med ZSSR in Kitajsko je med drugim določal, da bo sklicana posebna konferenca, na kateri se bodo obravnavali pogoji odkupa sovjetskih pravic do kitajske vzhodne železnice po Kitajski, toda izključno s kitajskim kapitalom. Do sklicanja te konference pa bosta obe vladi uživali vse pravice na temelju pogodbe iz leta 1896.

V sporazumu o začasnem upravljanju kitajske vzhodne železnice sta se ZSSR in Kitajska sporazumeli, da bo vodil železnico upravni odbor, v katerem bo 5 ruskih in 3 kitajskih članov. Predsednika odbora bo imenovala kitajska vlada, namestnika pa sovjetska. Upravni odbor imenuje ravnatelja, tako da sta ravnatelj in 1 namestnik sovjetska državljana.

Kitajsko-sovjetska sporazuma iz leta 1924 sta praktično omogočila sovjetsko kontrolo nad severno mandžursko železnico, čeprav se je Sovjetska zveza formalno odrekla eksteritorialnim pravicam. Tako se je Sovjetska zveza vsaj delno spremenila v koristnika imperialističnih privilegijev carske Rusije v nasprotju z obema izjavama iz leta 1919 in 1920, v katerih se odrekata tem privilegijem.

Leta 1931 je Japonska napadla Kitajsko in v nekaj tednih okupirala vso Mandžurijo ter ustanovila kvizilnsko državo Manžukuo. V trenutku japonskega napada je divjala na Kitajskem državljanska vojna, ki se je bila med naprednimi silami pod vodstvom Komunistične partije in Cangkaškovo reakcionarno klico, ki so jo podpirali imperialisti. Takrat so bila na Kitajskem osvobojena obširna ozemlja, bila je revolucionarna delavsko-kmečka vojska. Osvobodilne sile Kitajske, ki so pravilno ocenile domačo reakcijo, predvsem kot ekspozituro tujih zaslužnjevalcev, so naperile ostrino svojega boja proti njim. Leta 1932 je kitajska sovjetska vlada, ki ji je predsedoval Mao Ce Tung v imenu kitajskega naroda napovedala vojno Japonski.

Da bi se ohranil mir, se je začela Sovjetska zveza leta 1933 pogajati z Japonsko in Mandžukuo in v začetku leta 1935 je prodala Mandžukuo-u kitajsko vzhodno železnico. S to prodajo je Sovjetska zveza tako dejansko priznala državo Mandžukuo in sankcionirala japonsko agresijo in aneksijo Mandžurije. Očitno je bilo, da Sovjetska zveza v tistem trenutku ni mogla začeti vojne proti Japonski zaradi kitajske vzhodne železnice, vendar pa bi se bila ZSSR lahko še vedno omejila na to, da bi sprejela dejansko stanje na železnici, namesto da je s kupoprodajno pogodbo priznala imperialistično agresijo na polkolonialno državo. Ni dvoma, da Sovjetska zveza s svojo uradno zunanjo politiko ni več nastopala kot zaveznik polkolonialnega kitajskega naroda v boju za nacionalno osvoboditev. Nasprotje med državno politiko ZSSR in politično linijo, ki naj bi jo imelo osvobodilno gibanje kitajskega naroda, je postajalo čedalje očitnejše.

Od leta 1937 je bila Kitajska v vojni odpora (kakor jo imenujejo kitajski komunisti) proti Japonski. Med japonsko-kitajsko vojno je prišlo za krajšo dobo do formiranja združene protijaponske fronte skupaj s Cangkaškovo vlado. V prvih letih te vojne je sovjetska vlada izdatno podpirala centralno vlado Kitajske. Hkrati pa si je sovjetska diplomacija prizadevala preprečiti sleherno možno agresijo Japonske proti ZSSR in v ta namen je bil naposled aprila 1941. podpisan med Japonsko in Sovjetsko zvezo pakt o nevtralnosti. Paktu je bila priključena deklaracija, v kateri je med drugim rečeno:

«Da se zagotove mirni in prijateljski odnosi med obema državama, vladi ZSSR in Japonske svečano izjavljata, da se ZSSR zavezuje, da bo spoštovala teritorialno integriteto in nedotakljivost Mandžukua, Japonska pa se zaveže, da bo spoštovala teritorialno nedotakljivost ljudske republike Mongolije».

Ta deklaracija je pomenila razdelitev področij vpliva za hrbtom kitajskega naroda, ki je bil takrat srdit boj proti japonskim osvajačem prav za osvoboditev svoje domovine, v številni tudi Mandžurijo. Nepotrebno je posebej dokazovati, kolikšno škodo je morala nujno povzročiti takšna «sovjetska» zunanja politika osvobodilnemu gibanju na Kitajskem.

Konferenca v Jalti 11. februarja 1945

Med drugo svetovno vojno je velikodržavna zunanja politika ZSSR prerasla v izrazito imperialistično politiko, v politiko tajnih pogodb, razdelitev področij vpliva, aneksij in odkritega ropanja. To je prav tista politika, proti kateri so nastopali Lenin in boljševiki v dekretu o miru. Pri takšni politiki ne moremo več govoriti o svobodnem odločanju narodov, o njihovi usodi. O usodi narodov so odločale tri velesile, med njimi tudi Sovjetska zveza, za hrbtom teh narodov. Analogno z razdelitvijo področij vpliva na Balkanu po anglosovjetskih sporazumih iz jeseni 1944. (o katerih bomo še pozneje govorili) je prišlo do ponovne razdelitve področij vpliva tudi na Kitajskem. Ni čudno, da je revizionistično vodstvo ZSSR pri tem znova zahtevalo, naj mu vrnejo pravice, ki jih je uživala carska Rusija na Kitajskem pred napadom Japonske na Mandžurijo 1904.

Na konferenci v Jalti je bil podpisan 11. februarja 1945. med Stalinom, Rooseveltom in Churchillom tajni sporazum, v katerem je določena «nagrada» Sovjetski zvezi za sodelovanje v vojni proti Japonski. Besedilo sporazuma je sledeče:

«Voditelji treh velesil — Sovjetske zveze, ZDA in Velike Britanije — so se sporazumeli, da bo Sovjetska zveza na strani zaveznikov posegla v vojno proti Japonski dva ali tri mesece po kapitulaciji Nemčije in končani vojni v Evropi s pogojem, da:

1. bo ohranjen status quo v Zunanji Mongoliji (Ljudski republiki Mongoliji);

2. bodo vzpostavljene prejšnje pravice Rusije, poteptane z verolomnim napadom Japonske leta 1904. in sicer:

a) da se južni del Sahalina in sosednji otoki vrnejo Sovjetski zvezi;

b) da bodo zagotovljene prevladujoče koristi Sovjetske zveze v pristanišču in da bo obnovljen najem Port Arturja kot pomorskega oporišča ZSSR;

c) da se ustanovi skupna sovjetsko-kitajska družba za skupno upravljanje kitajske vzhodne železnice in južnomandžurske železnice, ki omogoča izhod na Dajren (Daljni), s tem da bodo zagotovljene prvenstvene koristi Sovjetske zveze in da obdrži Kitajska polno suverenost v Mandžuriji;

3. Kurilski otoki bodo izročeni Sovjetski zvezi.

To je razumeti tako, da bo sporazum o Zunanji Mongoliji ter zgoraj ravedenih železnicah in pristaniščih zahteval soglasje generalissima Cangkaške. Predsednik Roosevelt bo storil korake po posvetovanju z maršalom Stalinom, da doseže to soglasje.

Poglavarji treh velesil so sporazumni, da bodo te zahteve Sovjetske zveze brezpogojno izpolnjene po porazu Japonske.

Sovjetska zveza pa je pripravljena skleniti z nacionalno vlado Kitajske pakt o prijateljstvu in zvezi med ZSSR in Kitajsko, da s svojimi oboroženimi silami pomaga Kitajski osvoboditi se izpod japonskega jarma».

Sporazum nosi podpis Stalina, Roosevelta in Churchilla.

Na temelju tega sporazuma je bila avgusta 1945. podpisana pogodba o prijateljstvu in zvezi med Sovjetsko zvezo in Cangkaškovo Kitajsko. Ta pogodba, v kateri se je ZSSR zavezala, da bo nudila vojaško pomoč Cangkaški, je bila znatna pomoč silam kitajske reakcije. Sporazum v Jalti ter pogodbe o prijateljstvu in zvezi s Cangkaškom, da bi «vrnili» imperialistične privilegije, ki jih je nekoč imela carska Rusija na Kitajskem, v pogojih zmage nad Nemčijo in Japonsko, v pogojih vsestranskega naraščanja revolucionarnih sil v Evropi in Aziji, v pogojih obstoja večjega števila socialističnih držav, predvsem pa izredno močnega revolucionarnega gibanja na Kitajskem z njegovo močno vojsko in zgrajeno ljudsko oblastjo, ne moremo opravičevati z nobenimi splošnimi koristmi socializma in krepitvi edine socialistične države. Tu so se znašle koristi sovjetske države, kakor jih pojmuje zbirokratizirano «sovjetsko» vodstvo, dokončno na nasprotni strani, kakor so koristi mednarodnega delavskega in demokratičnega gibanja.

ZSSR zavirala kitajsko revolucijo

Sovjetska zveza je rast in razvoj kitajske revolucije dejansko stalno zavirala. Njo niso zanimale kitajske revolucionarne ampak le njene državne imperialistične koristi. Sovjetska je stalno priporočala kitajskim komunistom, da naj se razumeje s Cangkajškom. Se neposredno med zmagovitvo narodnoosvobodilne vojske Kitajske 1948, leta je Sovjetska zveza skušala pripraviti vodstvo KP Kitajske do tega, da bi se raje omejilo na partizansko vojskovanje, češ da se bodo američani baje tako bolj izčrpali. Medtem ko se je bil na Kitajskem gigantski boj med silami napredka in reakcionarnimi silami, ki so jih vsestransko podpirali ameriški imperialisti, je Sovjetska zveza na prvem zasiedanju Kominforma v svojem poročilu o »narodnem položaju« Kitajske v celoti prišel med polkolonijalne dežele, ki si jih je podjarmil ameriški imperialism in ki so mu po njegovemu mnenju služile za »področja«. Zato je Sovjetska zveza za njim ter s katerih ameriški imperialism pripravila napad na »socialistični tabor«. Ko je našteval, kdo vse je bil proti miru, ali kdo simpatizira z njim, je Zdanov omenil Egipt, Indijo (katere pa sedaj sovjetski tisk in njemu bližnji pristahe med ameriške hlapce), Indonezijo itd. Nikjer ni bilo niti besede o velikem kitajskem narodu, ki se je krvavo boril proti imperialismu in od katerega je takrat približno 60 milijonov (okrog 150 milijonov) živel na osvobojenem ozemlju izvoljeno demokratično ljudsko oblastjo. Takšno stališče Sovjetske zveze se je zrcalilo tudi v tem, da sovjetski tisk in ostali velik propagandni aparat Sovjetske zveze nista imela ničesar proti zmagoviti kitajski revoluciji nobene moralne vrednosti. Sovjetski tisk je tedaj skoraj molčal o veličastnih zmagovalnih narodnoosvobodilne vojske Kitajske. Se več, sovjetski poslanik Roščin je bil menda edini voditelj tuje diplomatske misli na Kitajskem, ki se je umaknil pred prodirajočimi zmagovalnimi četami narodnoosvobodilne vojske v Kanton. Sovjetska zveza se je dejansko bala zmage kitajske revolucije, ker se je vedela, da bo z zmago revolucije izgubila vse privilegije iz dobe pred Rusije in ki jih je zopet pridobila z mešetarjenjem na račun kitajskega naroda. Zato je raje do kraja podpirala Cangkajško, ker je tako računala, da si bo s Cangkajškom te privilegije ohranila. Notranje sile kitajske revolucije pa so bile tako šibke, da so kljub tem oviram in ravno v borbi proti njim dosegle največjo zmago. Le takrat, ko ni bilo več nobenega upanja za Cangkajška, je Sovjetska zveza končno priznala kitajsko ljudsko republiko. Vsa ta dejstva pa niso potem motila »sovjetske« gobeždače, da so s svečano izjavljali očitne laži, da so dejali, da je »sovjetsko ljudstvo osvobodilo ne le Kitajsko, ampak celo Korejo izpod jarma japonskih okupatorjev, marveč tudi ustvarilo ugodne pogoje za organizacijo ljudske—demokratske oblasti».

Naklepi »sovjetskega« vodstva na Kitajskem so se očito nadaljevali že v ukrepih sovjetskih okupacijskih oblasti v Mandžuriji. Vodenje teh oblasti je bilo nenavadno, podobno ukrepanju v »sovjetskih« oblasti v vzhodnoevropskih državah in v nekaterih dneh Nemčiji. Od prvih dni okupacije je bilo glavni cilj »sovjetskega« voditelja prestrašeno ropanje. Vsa japonska podjetja, ki so bila v Mandžuriji, so razglasile »sovjetske« okupacijske oblasti za vojni plen. Takšna definicija vojnega plena je obsevala vse mandžursko industrijo, ki so jo dejansko s svojimi ukrepi razprostrli zgradili kitajski delavci. Če upoštevamo, da so bile v Mandžuriji močne sile narodnoosvobodilne vojske Kitajske na mejah Mandžurije in da je bilo najbolj verjetno, da Cangkajšek po umiku japonskih sil čisto ne bo mogel zavzeti Mandžurije, je lahko odvračanje pozornosti od dela mandžurske industrijske opreme samo zelo malo bodelo. Čeprav so bili v Mandžuriji narodnoosvobodilnega gibanja, kakor tudi v drugih delih Kitajske, močna demokratizacija, kakor zgodovina je dokazala, da je to odvržanje dejanske zadele demokratizacije sile Kitajske, ki so kmalu po umiku sovjetskih sil v Mandžurijo, Skoda, ki je bila povzročena zaradi uničenja mandžurske industrije s »sovjetskimi« jemanjem »reparacij«, je

izredno velika. V poročilu neke komisije, ki je proučevala stanje mandžurske industrije po umiku sovjetskih čet, je ugotovila, da je škoda, ki jo je utrpela mandžurska industrija od dneva zmage nad Japonsko, za cel roč potisnila nazaj industrijski napredek Kitajske.

Današnji odnosi

Kakšni so pa danes sovjetsko-kitajski odnosi in kako se oni odražajo na gospodarsko in nacionalno neodvisnost Kitajske ljudske republike? Dobra dva meseca je svetovna javnost z velikim zanimanjem čakala na sadove razgovorov med Stalinom in Mao Ce Tungom in njunimi pomočniki. Pogodba in sporazum, ki sta bila naposled sklenjena februarja 1950, so plod teh nenavadno dolgih pogajanj.

Podrobnejša analiza besedil, ki so bila objavljena o teh sporazumih, dokazujejo, da si je ZSSR priskrbelo znatna sredstva za pritisk na Kitajsko. Tako se je ZSSR v sporazumu o kitajski čangčungski železnici, Port Arturju in Daljnem zavezala, da bo takoj, ko bo podpisan mir z Japonsko, oziroma najpozneje do konca leta 1952, brezplačno izročila Kitajski kitajsko čangčungsko železnico, dokler pa je ne bo izročila, ostane obstoječe stanje praktično nespremenjeno. V istem roku, kakor izročitev železnice naj bi izročili Kitajcem tudi vojno-pomorska oporišča v Port Arturju in Daljnem. To kratko in malo pomeni, da bo glavna žila železniškega sistema v Mandžuriji še tri leta po sklenitvi te pogodbe pod sovjetsko kontrolo, kot lastnina mešane kitajsko-sovjetske družbe, da bo torej sovjetsko vodstvo še nadalje črpalo profite iz tega kitajskega podjetja ter po njenem plivalo na mandžursko in kitajsko gospodarstvo. Dalje, da je Sovjetska zveza formalno dobila pravico imeti še čete na ozemlju ljudsko-demokratske Kitajske tja do konca leta 1952. Čemu je bilo potrebno podaljšanje teh pravic Sovjetske zveze na ozemlju ljudsko-demokratske republike Kitajske? Kje je tu socialistično načelo o enakopravnosti, načelo o ukinitvi vseh privilegijev s strani socialistične države na račun drugih narodov? Ali se ne bodo morda poskušale v teku teh treh let najti kakšne druge oblike, ki bi še nadalje ohranile Sovjetski zvezi te pravice na Kitajskem? To bo vsekakor še bodočnost pokazala. Dejstvo pa je, da privilegije, ki jih je carska Rusija nasilno izsilila od gnila fevdalne kitajske dinastije Mandžu, še zdaj uživa »socialistična« država — Sovjetska zveza na račun ljudske republike Kitajske.

Dalje je znano, kako se v sovjetskem posojilu Kitajski, ki je že tako neznatno, zrcalijo kapitalistični odnosi med državami, ki zagotavljajo bolj razviti Sovjetski zvezi, da izkorišča nerazvito Kitajsko. (Menjava po svetovnih cenah). Tisto pa, kar ni bilo predvideno v besedilu »prijateljske« pogodbe februarskega sporazuma, pa je ustanavljanje mešanih družb (ki jih je celo Gangajšek odklonil, ko mu jih je ponujala Sovjetska zveza). Doslej so bile ustanovljene mešane družbe za izkoriščanje ne- kovin v severnozahodni Kitajski, za črpanje nafte in za zračni promet. V statutu teh podjetij se strogo spoštuje buržoazna »enakopravnost«. Polovica profita teh podjetij — sadovi dela kitaj- skih delovnih ljudi — pojde v Sovjetsko zvezo. Tako bodo kitaj- ski delovni ljudje delali za koristi moskovske birokracije, namesto da bi Sovjetska zveza pomagala izgraditi Kitajsko. Vzpo- redno z ustanavljanjem teh družb je Kitajska preplavljena s številnimi večjim številom sovjetskih »strokovnjakov«, ki naj bi pripomogli, da bi se kitajsko gospodarstvo razvilo v tisti smeri ki »sovjetskemu« vodstvu najbolj ustreza. Vse to omogoča »so- vjetskemu« vodstvu čvrsto kontrolo nad kitajskim gospodar- stvom, tudi če bi v treh letih prišlo do objubljenе vrnite mandžurskih železnic in Port Arturja Kitajski. Vse to potrjuje na- so tezo, da za »sovjetsko« vodstvo ni bila glavno zmaga revo- lucije, ali hitra izgraditev novega višjega družbeno-ekonomskega reda na Kitajskem, marveč izkoriščanje velikanskih narav- nih bogastev te države in dela kitajskih delovnih ljudi.

Podreditev Ljudske republike Kitajske Sovjetski zvezi povzroča in je že povzročila veliko gospodarsko škodo Ljudski re-

publiki Kitajski. Ta podređitev Kitajske imperialistični zunanji politiki Sovjetske zveze bo otežkočila in morda tudi ogrožala socialistično izgraditev Kitajske. Medtem ko je Kitajski predvsem potreben dolgotrajen mir, mirna graditev, kar najširši gospodarski stiki z vsemi državami, pa Sovjetska zveza skuša izolirati Kitajsko od držav izven «sovjetskega» bloka, da bi jo tako čvršče pritegnila k sebi in jo še bolj podredila svojemu izkoriščanju. Sovjetska zveza zapleta Kitajsko v svojo avanturistično vojnohujskaško zunanjo politiko, kot je primer s Korejo, otežkoča sprejem Ljudske republike Kitajske v OZN. Udeležba kitajskih čet v Koreji in vojne operacije v Tibetu so precej omajale mednarodni položaj Kitajske in dale tistim, ki nasprotujejo njenemu sprejemu v OZN, nove pobude za odlašanje

dokončne odstranitve predstavnikov Kuomintanga. Sovjetska zveza se poslužuje Kitajske v prizadevanju, da likvidira OZ kot sredstvo za ohranitev miru in razvijanje mednarodnega sodelovanja v sedanjih pogojih. Tu si dejanske koristi kitajskega naroda in «sovjetskega» vodstva popolnoma nasprotujejo. Ti politiki Sovjetske zveze je do sedaj Kitajska verjetno zaradi težavnega političnega in gospodarskega položaja, v katerem se nahaja po zmagi revolucije, klonila, vendar pa smo prepričani, da bo moral boj za izgraditev socializma v lastni državi, takšni komunistični partiji, kakor je kitajska, ki je z lastnimi silami izvojevala eno največjačnejših revolucij v zgodovini človeštva, skovati sile, ki se bodo uprle «sovjetskemu» hegemonizmu in neenakopravnosti, ki zavira pot v socializem.

ZSSR in Balkan

Ko smo govorili o sovjetsko-kitajskih odnosih, smo navedli besedilo tajnega sporazuma iz leta 1945., ki je bil sklenjen med Sovjetsko zvezo, Anglijo in Ameriko o razdelitvi področij vpliva na Daljnem vzhodu. Podobno tajno pogodbo je Sovjetska zveza sklenila z Anglijo v jeseni leta 1944. o razdelitvi področij vpliva na Balkanu. Po tej pogodbi je bilo določeno, da Sovjetska zveza dobi v Romuniji, Madžarski in Bolgariji 75 odst., Anglija pa 25 odst. vpliva, v Jugoslaviji pa vsaka na pol. Grčija pa pride popolnoma pod vpliv Anglije. Kakšno usodo je imela ta tajna pogodba, so poznejši dogodki pokazali: Romunijo, Madžarsko in Bolgarijo je Sovjetska zveza v nadaljnji borbi za interesna področja popolnoma podredila svojemu vplivu. Herojska narodnoosvobodilna borba jugoslovanskih narodov je preprečila, da bi se ta kupčija na račun jugoslovanskih narodov izvršila.

Trst

Vendar pa je ta pogodba vplivala na stališče Sovjetske zveze v tržaškem vprašanju. Ceraavno je Sovjetska zveza v začetku navidezno in formalno podpirala stališče Jugoslavije na mirovni konferenci o vprašanju Julijske krajine in Trsta ter novih mej z Italijo, je vendar pozneje, za hrbtom Jugoslavije, pristala na kompromisno rešitev tržaškega vprašanja, kakor tudi na krivične meje, ki so ponovno odtrgale od Jugoslavije veliko število Slovencev. To stališče Sovjetske zveze je prišlo posebno do izraza ob priliki umika jugoslovanskih čet iz Trsta, potem ko so ga osvobodile. Na pritisk in grožnjo Aleksandra, ki je tedaj bil na čelu sredozemskega štaba zavezniških sil, da bo s silo nastopil, če se jugoslovanske čete ne bomo umaknile iz Trsta, ni «sovjetska» vlada dala nobenega odgovora jugoslovanski vladi, ko jo je vprašala, kaj misli o tem in kakšno je njeno stališče. Molk «sovjetske» vlade je tedaj pomenil jasen odgovor, da se ona ne bo zavzela za Jugoslavijo in da pristaja na zahtevo Aleksandra. V takšni situaciji in da preprečijo novo prelivanje krvi, so se tedaj jugoslovanske čete umaknile iz Trsta na tako imenovano Morganovo črto. To jasno dokazuje, da nosi v veliki meri tudi Sovjetska zveza odgovornost za sedanjo situacijo v zvezi s Tržaškim ozemljem. Podobna in še bolj nesramna kupčija je bila izvršena s Koroško, ko je za 150 milijonov dolarjev Sovjetska zveza izdala upravičeno borbo koroških Slovencev in ji prodala ponovno v nacionalno sužnost tujim zatiralcem.

Grčija

V Grčiji pa je bila s pomočjo Sovjetske zveze v krvi zadušena narodno-osvobodilna borba in ljudska revolucija grškega naroda na ljubo anglo-amerikanskim imperialistom. Ta

strašen zločin nad grškim narodom bo ostal za vedno v zgodovini kot neizpodbiten primer in dokaz sramotne izdaje narodnoosvobodilne borbe svobodoljubnih narodov in socialistične revolucije od strani današnjega kontrarevolucionarnega vodstva Sovjetske zveze. Kominformisti so si sicer izmislili slabo opravičilo za svojo izdajo nad grškim narodom. Krivdo za poraz grške revolucije so hoteli naprtiti Jugoslaviji, češ da je ona skočila v hrbet grškim narodno-osvobodilnim borcev, ko naj bi, po njihovem zatrjevanju, jugoslovanske čete streljale čez mejo na grške narodno-osvobodilne borce in pomagale grškim fašistom pri uničevanju grške narodno-osvobodilne vojske. Ta podla laž pa ima, zelo kratke noge, če jo primerjamo z dejstvi, kako je Zahariades, sekretar grške Komunistične partije, po nalogu Kominforma opravičeval predajo narodno-osvobodilne vojske grškemu monarho-fašistom. Poglejmo kaj pravi Zahariades:

«Gospodarsko in politično je Grčija dokaj odvisna od tujega kapitala, t. j. dejansko od angleškega kapitala. Gospodarsko in zemljepisno, torej tudi politično, pa pripada Grčija Balkanu in Evropi in izven tega svojega naravnega okolja ne more živeti in se razvijati. Grčija sega v Sredozemlju skoro do afriške obale in dominira v zahodnem delu vzhodnega Sredozemlja. Na poti, ki veže Anglijo z mosulskim petrolejem, Suezom in Indijo in še naprej s Kitajsko in Pacifikom. Stojimo torej na eni izmed strateško najobčutljivejših in najvažnejših točk, na eni izmed najbolj življenjskih prometnih žil britanskega imperija. Dokler bo na svetu angleški imperij, mora biti tudi ta žila, in Anglija bo storila vse, kar bo v njenih močeh, da jo bo obdržala. Zaradi te se je vojskovala zlasti dvakrat, leta 1914 in 1939, ker je ta žila steber njene svetovne stavbe. Na enem vretencu te hrbtnice stojimo mi, in če ji vzamemo to vretence, se bo podrli vsa stavba».

Tako govori Zahariades o zunanjepolitičnem položaju Grčije. Ko govori, kakšna naj bo zunanja politika narodno-osvobodilnega gibanja Grčije, pravi:

«Pravilna zunanja politika bi bila tista, ki bi predstavljala os kot zvezo med dvema nasprotnima tečajema: evropsko-balkanskim s Sovjetsko zvezo kot središčem in sredozemskim z Anglijo kot središčem».

«Narodnoosvobodilno gibanje si je že od začetka odkritosrečno prizadevalo, da bi se sporazumevalo z Anglijo... in da bi ji pomagalo premagati velike težave, krizo, ki jo je preživljala v Sredozemlju».

Stvar je torej popolnoma jasna. Prvič, da je zmaga revolucionarnih sil v Grčiji dejansko odvisna od tega, ali se bo angleški imperij odrekel tej važni sredozemski žili, drugič, da si je Zahariadesovo vodstvo grškega narodnoosvobodilnega gibanja odkritosrečno prizadevalo pomagati angleškim imperialistom, da bi prebrodili krizo, ki so jo preživljali v Sredozemlju in da bi tako utrčili svoje imperialistične pozicije v Sredozemlju.

Skratka nekoliko drugače povedano, da je zmaga narodnoosvobodilne borbe in revolucija nekega naroda odvisna od tega, če se bodo s tem strinjali imperialisti. Dokler se pa ne strinjajo, jih je treba podpirati. Ker se pa imperialisti nikoli ne bodo strinjali, da bi prostovoljno zapustili svoje imperialistične pozicije, to je, mislim jasno vsakemu preprostemu človeku, potem pa sploh ni mogoča narodnoosvobodilna borba in zmaga revolucije nikjer v svetu, razen če Rusi to izrecno ne dovolijo in se o tem ne zme-nijo z imperialisti. V tem je pravzaprav pomen Zahariadesovih izjav. Ne vprašanje revolucije, ampak dogovora med Sovjetsko zvezo in Anglijo, kateri prepušča Sovjetska zveza v Grčiji njene imperialistične pozicije. Zato je bilo treba najti teoretično raz-lago in pameten Zahariades si jo je izmislil, čeravno precej ne-rodno, tako da iz nje ne bi jasno in neizpodbitno izvirala kupčija na račun grškega naroda.

Sporazum s Hitlerjem

Novejša zgodovina nam še govori o takšnih tajnih pogodbah Sovjetske zveze z imperialisti. Na primer o tajnem sporazumu Sovjetske zveze s Hitlerjevo Nemčijo. Sovjetska zveza je izkoristila vojno med Nemčijo in Anglijo ter Francijo, da se je leta 1939 s Hitlerjem sporazumela o razdelitvi področij vpliva v vzhodni Evropi. Pri tem je bila razkosana Poljska in razdeljena med Nemčijo in Sovjetsko zvezo. O tem nam govorijo tajni dokumenti, ki so bili po vojni objavljeni v ameriškem zunanjem ministrstvu in ki niso bili nikoli demantirani, kakor tudi ne ostali dokumenti, o katerih smo govorili spredaj in ki jih je objavil Cordelle Hull, ameriški zunanji minister med vojno, v svojih spominih. V teh dokumentih čitamo, kako so je Molotov, ki je tedaj vodil zadevna pogajanja z Ribentroppom, cinično izražal o poljskem narodu, češ da ni sposoben in ne vreden, da bi živel kot narod in si samostojno vladal. Zato ga je treba uničiti, da ne bo zaradi njega v bodoče nobenih sporov med Nemčijo in Sovjetsko zvezo. Na tej osnovi je bil tudi sklenjen pakt o nenapadanju in prijateljstvu med Hitlerjevo Nemčijo in Sovjetsko zvezo, v katerem je bilo že predhodno določeno, da si bosta Nemčija in Sovjetska zveza medsebojno pomagali zatreti vsak odpor poljskega naroda, ki bi v življenjski samoobrambi stremel preprečiti izvršitev smrtni obsodbe, ki je bila s tem sporazumom nad njim izrečena. Le »everolomni« napad Hitlerjeve Nemčije na Sovjetsko zvezo, kakor ga je imenoval Stalin, je spremenil položaj poljskega naroda. Danes pa »sovjetska« vlada hinavsko govori o nekem tradicionalnem prijateljstvu med poljskim in ruskim narodom. Pod tem prijateljstvom pa vladajoča birokratična kasta v Sovjetski zvezi misli na podkožniško vdanost vladajočih krogov današnje Poljske. Ker pa takšnega pri-

jateljstva poljski narod ne sprejema zato mu Sovjetska zveza pošilja Rokosovskega, da ga s silo, če zlepa, noče, nažene hlančevati velikoruski imperialistični politiki.

Kako je učil Lenin?

Do takšnih strahotnih posledic je vodila politika tako imenovanih »višjih ciljev« Sovjetske zveze, ki pomejijo dejansko izdajstvo revolucije na vsej fronti. Ta zgodovinska dejstva nam dovolj jasno in prepričljivo dokazujejo to izdajstvo. Naj mimogrede omenimo še izjave Stalina ob priliki razgovorov z zapadnimi zavezniki v drugi svetovni vojni, ko so se sklepali omenjeni tajni sporazumi. Tedaj je Stalin dejal, da edinole velesile, ki toliko žrtvujejo v vojni, so poklicane, da odločajo o bodoči ureditvi sveta, da majhni narodi, ki nič, ali pa skoraj nič ne žrtvu-jejo, nimajo pravice odločati o tem. Da kitajski komunisti niso pravi komunisti, da je Cangkajšek edina prava osebnost, ki lahko združi Kitajsko itd. (Izjava o kitajskih komunistih je pomenila odkrito podporo Cangkajšku v borbi proti kitajskim komunistom v duhu sporazuma z Anglijo in Ameriko o razdelitvi področij vpliva na Kitajskem). Kako je vso to politiko mogoče spraviti v sklad z dekretom o miru in njegovimi revolucionarnimi načeli, ki jih je tako slovesno proglašala sovjetska vlada pod Leninovim vodstvom v tem svojem prvem zunanje-političnem dokumentu? Ta dokument pravi dobesebno takole:

«Vlada odpravlja tajno diplomacijo in ima trden namen voditi vsa pogajanja popolnoma odkrito pred vsem ljudstvom in takoj v celoti objaviti tajne pogodbe, ki jih je potrdila ali sklenila vlada zemljiške gospode in kapitalistov. Vse določbe tajnih pogodb, kolikor so namenjene, kakor je bilo v večini primerov, pridobivanju koristi in privilegijev ruskih veleposestnikov in kapitalistov, ohranitvi ali razširjenju velikoruskih aneksij, raz-glaša vlada brezpogojno in takoj za razveljavljene».

Tako govori sovjetska vlada pod Leninovim vodstvom v prvem razdobju po oktobrski revoluciji. In dalje načela o samoodločbi in enakopravnosti vseh narodov, ki jih vsebujejo deklaracije takratne sovjetske vlade. Vse to je že davno pokopano, izdaja vseh načel oktobrske revolucije je dokončno izvršena in današnje kontrarevolucionarno vodstvo Sovjetske zveze je prišlo zopet na politično prakso prejšnji ruskih kapitalistov in veleposestnikov.

V potrdilo teh neizpodbitnih ugotovitev se bomo dotaknili na kratko še nekaterih strani današnje zunanje politike Sovjetske zveze. Njen odnos do vprašanja miru in vojne in kakšne posledice ima ta politika za revolucionarna delavska in narodnoosvobodilna gibanja v svetu. Istočasno pa se bomo dotaknili tudi toliko proklamirane načelnosti današnje »sovjetske« zunanje politike.

Delovanje ZSSR v OZN

Poglejmo najprej njeno delovanje v okviru OZN. Rekl smo že, da je bila OZN ustvarjena za utrjevanje miru in mednarodnega sodelovanja na osnovi neodvisnosti in enakopravnosti vseh narodov. Ali se »sovjetska« zunanja politika sklada s temi načeli? Še zdaleč ne, ampak v celoti nasprotuje tem načelom. Sovjetska zveza bi rada pretvorila OZN v svojo propagandistično postojanko in organ za sporazumevanje z imperialističnimi krogi na zapadu. V kolikor ji to ne uspeva, pa deluje na tem, da razbije OZN, ker takšna, kakršna je, z vsemi slabostmi, ki jih ima, predstavlja oviro na poti njene imperialistične in vojno-hujskaške politike.

Vprašanje miru

Najbolj prihaja do izraza ta politika Sovjetske zveze v njenem odnosu do vprašanja miru. »Sovjetska« delegacija, in z njo ostale delegacije njenih satelitskih držav, je dosledno glasovala proti vsem pozitivnim predlogom, ki so prinašali k ureditvi miru v svetu. Ona se je odločno uprla in glasovala proti predlogu sedmih držav o kolektivni varnosti in predložila neki svoj načrt o sporazumu petih velesil o tem vprašanju. Sovjetska zveza stalno potiska v ospredje to zahtevo,

namreč, da naj se o vseh bistvenih mednarodnih vprašanjih predhodno zneni teh pet velesil, nato pa naj OZN samo sankcionira takšen eventualni sporazum. Čeravno ne zanikamo važnosti sporazuma med velesilami, vendar se pri tem opravičeno vprašujemo, čemu stalno in tako konstantno odrivati ostale narode od skupnega reševanja vseh perečih mednarodnih vprašanj? Prav gotovo tiči tu od zadaj težnja Sovjetske zveze, da še z ostalimi velesilami pogodi o razdelitvi sveta na vplivna področja, pri čemer bi morali takšno kupčijo plačati drugi, predvsem mali narodi. Pri takih kupčijah bi hotela Sovjetska zveza seveda zmanjšati na nič vsakršno vlogo OZN kot kolektivnega organa pri reševanju mednarodnih problemov. V prvi vrsti ne more takšna politika nikdar dovesti do trajnega miru v svetu, kvečjemu do odlaganja tretjega svetovnega konflikta, ki ga Sovjetska zveza tako rada proglašča kot neizbežnega. Drugič pa vodi do novih krivic proti drugim narodom, do njihovega zaslužnjevanja in izkoriščanja. V tem je tudi dejansko težnja Sovjetske zveze, ki bi hotela v sporazumevanju z ostalimi velesilami iztisniti čim več za svoj velikoruski imperij s perspektivo, da v nađajnji fazi svoje ekspanzionistične politike, ojačena, doseže, če je treba, tudi z vojno, imperialistično prevlado v svetu. Cemu se je potem tako upirala jugoslovanskemu predlogu o dolžnostih držav v primeru izbruha sovražnosti, ki omogoča ugotavljanje agresorja in proti kateremu je glasoval «sovjetski» blok? Cemu je Sovjetska zveza najprej predlagala, da se v primeru nekega napada ne skliče posebno zasedanje generalne skupščine v 24. urah, kakor je predvideval jugoslovanski predlog, ampak šele v 14. dneh? Pri tem se je Višinski trdil, kako bi dokazal, da v 24. urah ni mogoče sklicati posebno zasedanje generalne skupščine OZN, češ da vsi delegati v tem kratkem času ne bi mogli priti na zasedanje, da komaj začete sovražnosti še ne morejo nuditi dovolj jasne slike iz možnosti ugotovitve agresorja itd. Pri definiciji napada se «sovjetska» resolucija izogiba, da bi poleg pomorske blokade luk in obal imenovala tudi blokado s kopnega, gospodarsko blokado n. primer, ki prav tako predstavlja obliko pritiska in agresije. (To seveda iz enostavnega razloga, ker sama Sovjetska zveza izvaja take vrste agresije na primer proti Jugoslaviji). Ko je «sovjetski» blok videl, da ne bo uspel s tem ovreči jugoslovanskega predloga, je spremenil taktiko. Na enkrat je «sovjetska» delegacija izjavila, da je predvideni rok (24 ur) za objavo izjave o ustavitvi operacij predolg, ker bi v tem času napadalec mnogo napravil, da jugoslovanska resolucija ne govori o dolžnostih držav pred napadom itd. ter da je zaradi tega nesprijemljiva in jo je treba zato spraviti z dnevnega reda. Vse te akrobacije je počenjala «sovjetska» delegacija samo, da bi ovrgla za njo tako neprijeten in nevaren jugoslovanski predlog, kar pa ni uspela. Pri tem se vidi ne samo nenačelnost Sovjetske zveze, ampak predvsem strah pred možnostjo, da OZN pred svetovno javnostjo pokaže s prstom na njo kot agresorja.

Vprašanje Koreje

Posebno prihaja do izraza ta politika Sovjetske zveze pri korejskem vprašanju. Danes je popolnoma jasno, da je korejski spopad povzročila Sovjetska zveza. Ona je izkoristila narodno-osvobodilno gibanje korejskega naroda za svoje zavojevalne težnje. Najprej je na teritoriju Severne Koreje, okupiranem po «sovjetski» armadi, formirala svojo lutkovno vladno, organizirala in oborožila severnokorejsko armado, nato pa pod parolo narodno-osvobodilne vojne pognala Korejce v vojno avanturo za osvajanje novih področij vpliva za Sovjetsko zvezo. Ta agresija je jasno izzvala reakcijo ameriškega bloka in konflikt je bil tu. Da se prepreči širjenje konflikta, ki se lahko pretvori v novi svetovni spopad in da se doseže mirna in demokratična rešitev korejskega vprašanja, je tedaj jugoslovanska delegacija predlagala, da se takoj prenehajo sovražnosti, vzpostavi prejšnje stanje 38. vzporednika, zasljišjo Severno in Južnokorejci in doseže posredovanje OZN za mirno rešitev korejskega vprašanja. Tedaj je Sovjetska zveza na ta predlog Jugoslavije odgovorila, da je to ameriški vojnouhujskaški predlog in vmešavanje v korejsko vpra-

šanje. Takrat je kazalo, da bo «sovjetska» akcija na Koreji uspela in da dobo Amerikanci vrženi v morje. Dogodki so pa pokazali, da je «sovjetska» akcija na Koreji temeljila na nepravilni oceni mednarodnega položaja. Medtem so se pa dogodki obrnili proti Sovjetski zvezi, nakar vidimo, da Višinski v političnem komiteju OZN govori o pravilnosti predlogov v zvezi s korejskim vprašanjem, ki jih je v Varnostnem svetu pred časom predlagala neka država, in pri tem seveda ne imenuje Jugoslavije. Danes je pa Sovjetski zvezi uspelo vplesti v korejsko zadevo še Kitajsko in s tem se je povečala napetost in nevarnost, da se vojna na Koreji pretvori v splošer: svetovni konflikt. Namesto da bi se iskreno trudila za mirno rešitev korejskega konflikta v duhu njenih miroljubnih besed, Sovjetska zveza dela na tem, kako bi s pomočjo korejskega vprašanja izvajala pritisk na ameriški blok, pa tudi na miroljubne sile, da bi dosegla za sebe določene koncesije, istočasno pa tudi še bolj poglobila nasprotje med Ljudsko republiko Kitajsko in zapadnim svetom, da bi jo tako še bolj priklenila nase, kakor tudi, da bi čimbolj oslabil in kompromitirala OZN. Takšna politika Sovjetske zveze konkretno v pogledu korejskega vprašanja vsekakor ni miroljubna, ampak je edino vojnouhujskaška in v popolnem nasprotju z miroljubnimi besedami, ki jih ona tako rada trosi z jasno določenim namenom, da bi tako prevarila svet in izkoristila miroljubne sile za svojo vojnouhujskaško imperialistično politiko.

Primer Trygve Lieja

Se par stvari v zvezi s takšno politiko Sovjetske zveze v okviru OZN. Skoraj devet mesecev je Sovjetska zveza sabotirala OZN. Ni se udeleževala sej Varnostnega sveta, kakor tudi ostalih komisij v okviru OZN. Sovjetski delegati, kakor tudi delegati ostalih njenih satelitskih držav, so izstopali, eden za drugim, iz vseh organov OZN. Kazalo je, da Sovjetska zveza zapušča OZN in da bo z njo pretrgala končno vse vezi. In vse to na liniji nekega načelnega stališča, namreč zato, ker je v OZN še vedno sedel delegat nacionalistične Čangkajškove Kitajske. Med tem časom je Sovjetska zveza kratko malo vse sklepe, ki jih je prinesla OZN, proglašala za ilegalne. Celo Varnostni svet je proglasila za ilegalen. Naenkrat se pa Malik, po skoro devetih mesecih, vrača v Varnostni svet in postane celo predsednik tega «illegalnega» organa OZN. Nič ga ni sedaj motilo, da je v Varnostnem svetu še vedno sedel Čangkajškov delegat. To je pomenilo poraz «sovjetske» politike v OZN. Malik se seveda ni vrnil v Varnostni svet, da bi konstruktivno prispeval k reševanju raznih perečih mednarodnih vprašanj, ampak da bi dejansko preprečeval v okviru OZN, ker drugače ni mogel, vsak napor za ohranitev miru v svetu.

Samo en primer, ki pa je zelo značilen. Nastane vprašanje izvolitve novega generalnega sekretarja OZN, ker je Trygve Lieju mandat potekel. Večina je za to, da se Trygve Lieju podaljša mandat za nadaljnja tri leta. Sovjetska zveza se odločno protivi temu, napade Trygve Lieja za ameriškega agenta in vojnega hujskača, ne glede na to, da ga je pred nekaj meseci hvalila kot človeka, ki iskreno dela za mir, in da se je vedno trudil za čimprejšnji sprejem Ljudske republike Kitajske v OZN. Najprej je Sovjetska zveza poskušala odrehati pravico generalni skupščini, da sklepa o tem vprašanju, češ da je samo Varnostni svet kompetenten, da odloča o tem. Ko pa je plenum generalne skupščine z ogromno večino sprejel sklep o podaljšanju mandata Trygve Lieju, so delegati «Sovjetskega» bloka začeli ponavljati stare argumente, češ da je sklep nelegalen, «Sovjetska» delegacija je pa podpirala kuomintanški predlog za novega tajnika OZN v osebi filipinskega predstavnika Romula. Ko je nekdo Višinskega vprašal, zakaj podpira kuomintanški predlog za novega tajnika OZN, je ta odgovoril:

«Nasprotja s Cijangom (kuomintanškim predstavnikom v OZN) niso politične prirode. Cijang je živ človek in če bo on glasoval za kakšen naš predlog, mi ne bomo rekli, da njegov glas ne velja. Kot predstavnik Kitajske sedi sedaj v OZN kuomintanški predstavnik to je dejstvo».

Torej če glasuje za kakšen «sovjetski» predlog, je njegova prisotnost v OZN legalna, če pa je proti, je seveda njegova prisotnost ilegalna. Res lepa «načelnost», ki pa jasno kaže, koliko je Sovjetski zvezi res iskreno do tega, da se reši enkrat vprašanje zastopstva Kitajske v OZN v korist Ljudske republike Kitajske, kakor tudi, kako je Sovjetska zveza to vprašanje samo hinavsko izkoriščala za svoje nepoštenne cilje, ko je zaradi tega proglašala vsak sklep OZN za ilegalen. Zato je torej vsak sklep OZN, ki ne zadosti njeni imperialistični politiki, ilegalen, nasprotno pa vse, kar je v njenem imperialističnem interesu legalno.

Konvencija o genocidu

Ravno tako je poučno stališče «sovjetskega» bloka v OZN do konvencije o genocidu. Sovjetska zveza in njene satelitske države so to konvencijo ratificirale s pridržkom namreč, da lahko sprejmejo iz konvencije tisto, kar jim ustreza. V diskusiji o tem vprašanju so se pokazale zanimive stvari. Sovjetska zveza, ki je sicer načelno pristala na to konvencijo, je pa zahtevala, naj bi pojem genocida povezali izključno z nacizmom in fašizmom, čeprav je dejstvo, da se je ta zločin proti človeštvu pojavljal že pred fašizmom in da se pojavlja tudi danes. Sovjetska zveza je dalje zahtevala, naj ne pride v konvencijo preseljevanje nacionalnih in etničnih skupin kot genocidno dejanje, (kar sicer ni vključeno), kakor tudi ne prisilno odvajanje otrok ene skupine v drugo (to je pa vključeno). Sovjetska zveza je še zahtevala, naj bi verskih skupin s konvencijo posebej ne zaščitili (recimo pregajanja židov, verski pokolji v kolonialnih deželah itd.), čeprav je znano, da so bile prav takšne skupine često izpostavljene strašnemu pregajanju in uničevanju. Če vemo, da so se takšna preseljevanja in uničevanja narodov vršila v Sovjetski zvezi (o čemer bomo še pozneje govorili), če vemo za pregajanje in preseljevanje jugoslovanskih maršev v kominformističnih državah in prisilno zadrževanje jugoslovanskih otrok v Sovjetski zvezi, potem lahko razumemo, zakaj je «sovjetski» blok pristal na konvencijo o genocidu s pridržkom in zakaj vse tiste zahteve Sovjetske zveze, ko se je o tej konvenciji diskutiralo. Če je tako, kar dejansko je tako, ker dejstva dokazujejo, potem vidimo vso lažnivost in hinavščino «sovjetskih» delegatov in delegatov njenih satelitskih držav, kadar govorijo o miru, svobodi, o samoodločbi, neodvisnosti in enakopravnosti narodov. Večjega cinizma in večje hinavščine, večjega odkritega nasprotja med besedami in dejanji je težko zaslediti v zgodovini družbenih odnosov, in posebno še, če primerjamo te besede z dejansko politiko laži, obrekovanj, ekonomske in politične blokade, vsakovrstnega pritiska, groženj, rožljanja z orožjem, izzivanja obmejnih incidentov itd. od strani Sovjetske zveze in kominformističnih držav proti novi socialistični Jugoslaviji.

Vprašanje Libije

Karakteristično je tudi njeno stališče do vprašanja Libije. Sovjetska zveza je od leta 1945. do danes večkrat spremenila stališče o vprašanju Libije. Najprej je zahtevala razdelitev Libije na Cirenajko in Tripolitanijo, pri tem pa zahtevala Tripolitanijo zase, Cirenajko pa je prepustila Veliki Britaniji. Nato je predlagala vrnitev Libije Italiji, pozneje pa je nasprotovala svojemu lastnemu predlogu in ponovno predlagala razdelitev bivših italijanskih kolonij med štiri velike sile, končno je Sovjetska zveza zahtevala enotno in samostojno Libijo. Bred števil je primerov, ki nesporno pričajo o takšni, nič kaj miroljubni, nenadržani, imperialistični zunanji politiki Sovjetske zveze. Sicer bi nas na predaleč dovedlo, če bi hoteli naštevati vse primere. Toliko jih je, da se človek naravnost čudi nesramnosti in pokvarjenosti kominformistov, ko bi hoteli vse to istovetiti s socializmom in komunizmom.

Par besed pa vseeno moramo še spregovoriti o tako imenovanem kominformističnem pokretu za mir. Ta pokret ni nič drugega kakor izkoriščanje miroljubnih sil za njihovo mobilizacijo na vojnohujskaške in imperialistične pozicije Sovjetske zveze, istočasno pa za zaveso miru poskušati skrivati takšne resrčne kontrarevolucionarne težnje «sovjetske» politike. Stališče tega pokreta za mir je stališče «sovjetske» vlade. V Varšavi je bilo kakor, da je zasedal kolegij zunanjega ministrstva Sovjetske zveze. Za temi raznimi kongresi za mir navadno zmeraj sledi ofenziva «sovjetske» zunanje politike, ali pa obratno se ti kongresi vršijo, kadar Sovjetska zveza ne more uspeti v OZN s svojo agresivno politiko. Skratka so vsi ti kongresi za mir le podpora «sovjetski» agresivni politiki ali pa pripravljajo pot tej politiki. Zato bi se ti kongresi morali imenovati kongresi agresije, ne pa kongresi miru.

Izkoriščanje revolucionarnih sil

Tej politiki Sovjetska zveza podreja vsa revolucionarna delavska in narodnoosvobodilna gibanja v svetu. Za Sovjetsko zvezo se ne postavlja več vprašanje revolucije, razvijanje in krepitev revolucionarnih sil v svetu, ampak izkoriščanje istih za kontrarevolucionarne cilje njenega današnjega vodstva. Temu cilju služi tudi «teorija», da ni mogoča zmaga revolucionarnih sil v nobeni deželi brez direktne pomoči «sovjetske» armade. Torej le vojna in zasedba dežele po «sovjetskih» četah je za kominformiste perspektiva zmage revolucije. Sicer pa je ta parola le fraza, ker v tej perspektivi je le perspektiva velikoruske imperialistične politike. Na tej liniji se kominformistične partije pretvarjajo v pete kolone Sovjetske zveze, ker se njihova politika in borba podreja izključno interesom «sovjetske» zunanje politike. Na ta način hočejo pretvarjati delavsko in narodnoosvobodilno gibanje v orodje Sovjetske zveze, ki jih izkorišča za širjenje svojega hegemonizma in zasluževanja narodov, ali pa za menjalni drobiž, s katerim plačuje Sovjetska zveza sporazume z ostalimi imperialisti pri delitvi sveta na vplivna področja.

Takšna kontrarevolucionarna politika Sovjetske zveze razbija enotnost naprednih in demokratičnih sil v svetu, uničuje celo vrsto teh gibanj in jih izroča udarcem imperialistov in reakcije, kot je primer Grčije, Koreje, pa tudi Italije in Francije, kjer so kljub objektivnim pogojem v teku druge svetovne vojne morali po direktivah Moskve odložiti vprašanje revolucije za po vojni, odnosno za takrat, ko bo tja prišla «sovjetska» armada na svojem zavojevalnem pohodu po Evropi. Pretvarjanje komunističnih partij v «sovjetsko» peto kolono odreja te partije od konkretno revolucionarne borbe in lastnih deželah in jih onemogoča za vsakršno revolucionarno borbo, ker se ta vodstva v čakanju «sovjetske» armade zbirkatizirajo od vrha do tal po «sovjetskem» sistemu in tako izgubljajo stik z množicami in njihovimi težnjami. Dalje se na tej liniji uvaja v politiko komunističnih partij najbolj reakcionarne metode laži, potvarjanja dejstev, varanja delavskih množic, makiavelizma, nacionalnega šovinizma in končno manevriranja in sodelovanja z «lastnimi» buržoazijami na osnovi izdajstva vseh principov razredne borbe, na liniji izdajstva vseh načel marksizma in vse to v skladu le s trenutnimi interesi «sovjetske» zunanje hegemonistične politike in njenega manevriranja ter sporazumevanja z ostalimi imperialističnimi krogi na zapadu. Kdor koli se pa v okviru partije ne podreja tej politiki, se proti njemu uvaja najhujši moralni in fizični teror, označuje za izdajalca, trockista, sovražnika socializma, imperialističnega agenta itd.. S tem se dejansko likvidira vsak sistem svobodnega mišljenja, svobodne diskusije, kritike in samokritike. Vsa ta politika, ki deli ljudi v svetu na ameriške ali «sovjetske» agente, pa demoralizira široke delovne množice, jim jemlje perspektivo borbe in maha zaupanje v njih v ideje socializma, kar jih razorožuje pred reakcijo, tako da laže postajajo plen reakcionarne politike. Vsa ta politika pa na drugi strani daje orožje reakciji, da komunistične partije upravičeno napada in jih onemogoča v svojem delovanju kot peto kolono tuje države.

Končno pa ta politika Sovjetske zveze hoče vsiliti ljudem in narodom razdelitev sveta na ruski in ameriški blok in jih postaviti pred alternativno: ali za ruski, ali pa za ameriški blok. Sovjetski zvezi in njeni politiki je danes potreben ameriški blok, da lahko s obtoževanjem ameriškega bloka, da pripravlja vojro in zavojevanje sveta, skriva svojo dejansko vojnohujskaško imperialistično politiko in težnjo za gospodvom nad svetom. Najbolj strašno pri vsem tem pa je dejstvo, da vodi Sovjetska zveza takšno politiko v imenu borbe za socializem. S takšno politiko

torej ona dejansko ustvarja ameriški blok in krepi v njem reakcionarne kapitalistične in imperialistične sile, ko mu je v borbi proti svojemu konkurentu — Sovjetski zvezi — v veliki meri omogočeno, da borbo za socializem istoveti z borbo proti vojnohujskaški in imperialistični politiki Sovjetske zveze. V tem je tudi zločin in izdajstvo Sovjetske zveze nad socializmom. Ta dejstva nam tudi dokazujejo, da predstavlja danes največjo nevarnost za mir v svetu ravno takšna agresivna, imperialistična politika Sovjetske zveze.

Vzroki protirevolucionarne politike ZSSR

Ko ugotavljamo vsa ta dejstva, se nujno in neizbežno vprašamo, kako je vse to mogoče, da prva dežela na svetu, ki je krenila na pot socializma, danes, po več ko 30-letih, vodi takšno zunanjo politiko, ki se prav nič ne razlikuje po svojem bistvu in reakcionarnih ciljih od kapitalističnega imperializma in da je po svojih metodah celo še bolj absolutistična, despotska in makiavelistična. Morajo za to prav gotovo obstajati določeni vzroki, pogoji, iz katerih se poraja takšna zunanja politika Sovjetske zveze. Te vzroke in pogoje pa je treba iskati v njenem notranjem razvoju. Zato bo nujno potrebno, da se vsaj v osnovnih obrisih dotaknemo notranjega političnega položaja v Sovjetski zvezi.

Nedvomno je, da je velika oktobrska socialistična revolucija pomenila največji zgodovinski korak v razvoju človeške družbe. Prvič v zgodovini je ruski proletarijat, pod Leninovim vodstvom, zrušil oblast veleposestnikov in kapitalistov in vzpostavil novo, svojo sovjetsko oblast. Prvič so velike ideje Marxa in Engelsa o nujnosti zmage proletarske revolucije doživele svojo praktično ostvareitev. Stoletne težnje vseh tlačanih ljudi in narodov so doživele svojo prvo zmago proletariata. S tem se je začela nova doba v zgodovini človeštva, doba socialističnih revolucij in socializma. Oktobrska revolucija, ki je prebila svetovno verigo imperializma in zrušila imperialistično buržoazijo v eni deželi, je vsemu delavskemu razredu in ostalim delovnim množicam pokazala pot borbe za osvoboditev izpod kapitalističnega jarma. Oktobrska revolucija je na svoji borbeni zastavi zapisala leninški princip samoodločbe in enakopravnosti narodov in s tem razgibala in okrepila odločnost narodno-osvobodilnih gibanj kolonialnih in polkolonialnih dežel.

Zaradi vsega tega ima oktobrska revolucija svetovno-zgodovinski značaj. Zato delavski razred in vsi delovni in napredni ljudje v svetu praznujejo ta zgodovinski dogodek.

Z zmago oktobrske socialistične revolucije je bila odprta pot v komunizem, novi družbeni sistem, ki je rezultat zmage rad kapitalizmom. Na tej poti pa imamo prehodno dobo socializma. Socializem torej ni družbeni sistem, ampak le prehodna doba v komunizem, v kateri se vrši borba med ostanki kapitalizma in novimi elementi komunizma. Končna zmaga komunističnih elementov nad kapitalističnimi označuje konec prehodne dobe socializma in nastanek novega družbenega sistema — komunizma. Ta proces pa se ne razvija enakomerno in po točno določenih poteh. Ne, on je neenakomeren, različen v posameznih deželah in se razvija v neprestanih nasprotjih med starim in novim.

Marx in Lenin sta dejala, da zmagovitemu proletariatu na poti od kapitalizma v komunizem preti dvojna nevarnost: od zrušene buržoazije, ki bo ponovno, posebno v prvi dobi po zmagoviti proletarski revoluciji in še neutrujeni oblasti proletariata, poskušala dokopati se zopet do oblasti, in od njegove lastne birokracije, ki bo z razvojem postala nevarna sami revoluciji, če se ne bo proletarijat tega pravočasno zavedal in povedel proti njej odločen boj.

V Sovjetski zvezi se je uresničila in udeležila v vsem njenem notranjem življenju druga nevarnost — birokracija. V notranjem politično-ekonomskem in vsem družbenem razvoju Sovjetske zveze prisostvujemo procesu ustvarjanja ogromnega

centralistično-birokratičnega državnega aparata in političnega formiranja birokratične kaste, ki vedno bolj živi na račun izkoriščanja delovnega ljudstva.

V tej vladajoči državno-birokratični kasti nastaja težnja za položajem, karierizem, lov za boljše privilegirane pozicije v državnem aparatu, nastaja teorija, da je vsak birokrat na svojem mestu neobhodno potreben in nenadomestljiv, skratka se je ta vladajoča birokratična kasta spremenila iz »služabnikov družbe«, kakor je dejal Marx, v gospodarje nad njo. Ta razvoj se je izvršil vzporedno z jačanjem centralistično-birokratične države, v kateri birokratična kasta vidi obrambo in zagotovitev svojih privilegijev.

Birokratizem in birokracija je tesno povezana z obstojem države. Birokratična kasta se v ekonomskem pogledu naslanja na državno lastnino produktivnih sredstev, s katerimi ona izključno upravlja. Ta lastnina produktivnih sredstev ji omogoča, da izkorišča delavski razred. Kakor je znano po Marxu, se delovni čas delavca deli na dva dela: na del, ki je potreben, da obdrži sebe in svojo družino pri življenju, in na del, ki obstaja v višku dela. Drugi del v večvrednost ali profit, ki se spreminja v kapitalizem, si prilasča kapitalist. V Sovjetski zvezi si pa ta drugi del prilasča birokratska kasta, katera monopolizira upravljanje produktivnih sredstev s pomočjo države. V tem so tudi materialne osnove »sovjetske« birokratične kaste. Iz teh materialnih osnov potem izhajajo težnje za vedno večjo krepitvijo centralističnega državno-birokratičnega aparata in države kot takšne.

Da bi ohranila in ovekovečila svoj privilegirani izkoriščevalski položaj, je ta birokratična kasta uvedla najbolj despotske in absolutistične metode vladanja, vpregla v svojo službo oboževane sile, sodišča, filozofijo, zgodovino, politično ekonomijo in druge družbene vede, književnost, umetnost itd. Danes prisostvujemo dejstvu, kako razni advokati te birokratske kaste razvijajo vse mogoče »teorije« o vodečem ruskem narodu, o »bratski pomoči«, o »miroljubni« politiki Sovjetske zveze. Iz zaprašenih predalov vlečejo na dan slike starih ruskih carskih vladarjev in generalov, ki predstavljajo simbol imperialistične in absolutistične, mračnijaške politike veleposestnikov, generalov in kapitalistov bivše carske Rusije in ki jih prikazujejo kot simbole močne in napredne Rusije. »Namesto veselih in svobodnih oblik duhovnega in družbenega življenja delovnih ljudi — kakor pravi Dijas —, ki so se otesili skrbri kapitalističnih gospodarjev in fevdalnih velmož — siva in enolična misel, besni neljudski in alkoholični izlivi patentirane sreče in tako močan ter totalni pritisk železne pete — katere volunstvo se je povleklo v najmanjšo celico družbe; v odnose med možem in ženo, starši in otroki, med umetnika in njegovo delo — kakršnega do sedaj ni poznala ljudska zgodovina«. »Iz carskih muzejev so izšle prašne in pozabljene uniforme in niti ne one iz »slavnih« jekaterinskih časov, temveč iz nikolajevskih, in z vsem svojim novim sijajem padle na pleča »socialističnih« maršalov, generalov in policajev. Plitva in trivialna laž in demagogija, inscenirani procesi, kakor proti krivovercem in čarovnicam, računajoč pri tem na prevaro preprostega, navadnega delovnega človeka — ki sami po sebi ozračujejo

bolj neljudski prezir in nevero v njegov um in njegove sile namesto neutrušenega in strastnega iskanja resnice, laž in meta, povsod in v vsemu, namesto internacionalizma, bratstva in enakopravnosti narodov, zatiranje drugih narodov preseljevanje in uničevanje Tatarov, Gruzincev, Nemcev ob Volgi, jugoslovanskih manjšin v kominformističnih državah, preganjanje milijonov Nemcev iz lastnih ročnih krajev iz vzhodnih pokrajin, Madžarov, Poljske, Turkov iz Bolgarije itd. Namesto mirnega reševanja narodnih sporov pripravljanje na roparsko osvajaško vojno pridobivanje novih področij vpliva. V svojo službo so »sovjetski« birokrati vpregli avtoriteto oktohrske revolucije in le s tem uporabljajo marksistično fraeologijo, da bi tako prevarali milijone delovnih ljudi po svetu.

Birokratična kasta

Do takšnih ugotovitev nas še vodi vse to, kar se danes v notranjosti Sovjetske zveze in v njenih zunanji politiki v prvi vrsti nam govori, da so se v prehodni socialistični Sovjetski zvezi birokratsko-kapitalistični elementi ne obdržali — v popolnoma novi obliki, — ampak so se okretno celovito prevladali še slabe elemente komunizma, rojenega oktohrske revoluciji. Kako pa naj bi si drugače razlagali vse te pojave. Le kapitalistične tendence lahko porajajo takšno birokratično kasto. Rekli smo že, da »sovjetski« birokrati obožujejo državo, za njih je država vir pridobivanja ekstraprofita in garancija za njihove privilegirane izkoriščevalske pozicije. Država je ostanek kapitalizma. Proletariat sicer potrebuje državo, v prvi dobi po osvojitvi oblasti, ampak takšno državo, ki jo vodi v svoji prvi fazi socializma, to, kar je izvršila Sovjetska zveza, ne more več obstajati. Nacionalizacija in podpravljanje industrije je revolucionaren socialistični akt, vendar ne v svoji prvi fazi socializma, to, kar je izvršila Sovjetska zveza, je pod Leninovim vodstvom. Državna lastnina je dejansko najnižji tip socialistične lastnine. Čim pa socialistična država postane kapitalističen ostanek, v nadaljnjem razvoju ne preda izkoriščevalskih sredstev v roke samih proizvajalcev, da z njimi ustvarjajo, se potem zgodi to, kar se je danes zgodilo v Sovjetski zvezi. Država, ki je lastnik produkcijskih sredstev, postane izkoriščevalca delovnega ljudstva, kateremu odvzema viške dela in proizvodov. Državni socializem se v ničemer, po ekonomskem bistvu, ne razlikuje od državnega kapitalizma. Tam pobira profit kapitalist, tu pa državna birokratska kasta. Le pretvarjanje državnega socializma v svobodno »asociacijo« neposrednih proizvajalcev, kakor pravi Marks, lahko postane lastnih proizvajalnih sredstev popolni socialistični karakter. »Sovjetski« birokrati tako radi hvalijo svojo demokracijo. Le demokracija samo na papirju — formalna — dejansko pa je despotizem najhujše vrste. Socialistična demokracija ni samo v tem, kolikor delavci sami upravljajo produkcijska sredstva in kolikor sodelujejo pri razdelitvi viška dela in proizvodov, ki jih sami ustvarjajo. V Sovjetski zvezi pa nimajo pri tem nobene pravice. O tem odloča država. Direktor v Sovjetski zvezi je predstavnik birokratske države, ki ima svoje interese, kot je direktor tovarne v kapitalizmu, ki ima svoje interese, kot je kapitalist, ki štiti njegove interese, le s tem razliko, da v kapitalizmu, kjer obstaja kolikor toliko neke vrste demokracija, a buržoazna demokracija imajo delavci možnost, da s pomočjo sindikalnih organizacij in stavk vedno nekaj odtrgajo od kapitalista za sebe.

O nujnosti takega razvoja

Se to nam kaže, kako demagoške in preračunane na prevaranje delovnih ljudi ter zgodovinsko lažne so vse parole, ki jih danes v svet »sovjetski« birokrati o tem, kako se v Sovjetski zvezi končuje doba socializma in začneja prehod v komunizem. Zato daleč so v Sovjetski zvezi ne samo od komunizma, am-

pač celo od resničnega socializma. Kakšna pa je karakteristika današnjega stanja v Sovjetski zvezi? V Sovjetski zvezi je socializem stagniral, njegov daljnji razvoj je trenutno ustavljen in prevladali so kapitalistični elementi. Ali pa parafrazirano, kakor je dejal Lenin: kapitalizem brez buržoazije. Ta situacija v Sovjetski zvezi jasno poraja na znotraj kapitalistične odnose v produkciji — čeravno v novi obliki — na zunaj pa imperialistične težnje za osvajanje vedno novih ozemelj, da bi tako lahko opravičili in obdržali takšne kapitalistične in monopolistične odnose izkoriščanja od strani birokratske kaste v Sovjetski zvezi sami. Vse to pa jasno zavira daljnji razvoj produktivnih sil v Sovjetski zvezi, kakor tudi v ostalih vzhodnoevropskih satelitskih državah Sovjetske zveze. V tem je tudi napoved v notranjem sistemu Sovjetske zveze, ki ga ona skuša reševati z imperialistično zunanjo politiko, z osvajanjem novih področij in ropanjem bogastev in dela drugih narodov. V svetu pa takšna Sovjetska zveza predstavlja oviro daljnemu razvoju socializma. Obenem pa vse to predstavlja izdajo oktohrske revolucije in socializma.

Ali je bil nujen takšen razvoj v Sovjetski zvezi? Nujen je bil, v kolikor se sovjetski proletariati, pravzaprav njegova avantgarda — Komunistična partija — ni te nevarnosti birokratizma zavedala in proti njemu povzela odločno boja, ko je bil še v svoji prvi fazi rasti, posebno še, ko so za razvoj takšne birokratizma obstajali objektivni pogoji v zaostalosti dežel, edine socialistične države, dolgoletni kapitalistični obkrožitvi itd. Čim te borbe proti birokratizmu ni bilo, je bil torej takšen razvoj nujen.

Kljub vsemu pa takšen razvoj v Sovjetski zvezi, ki sicer res ogromno škoduje socialističnemu razvoju v svetu, ne more ustaviti zmagovalnega pohoda socializma, ki je danes postal in postaja vedno bolj nujen v življenju narodov. Socialistični razvoj postaja vedno bolj potreba vseh narodov v njihovem iskanju novih oblik življenja. Danes nastajajo objektivne osnove za novo in širšo pregrupacijo sil na pozicijah socializma.

Izrazita negacija današnjega stanja v Sovjetski zvezi predstavlja danes socialistična Jugoslavija. V Jugoslaviji se danes izvajajo ukrepi, ki jasno kažejo nujnost nadaljnjega razvoja socializma, kakor tudi njegovo življenjsko moč. Ukrepi o decentralizaciji, odločna borba proti birokratizmu in poglobljanje socialistične demokracije, odprava vseh državnih in drugih privilegijev in kot najvažnejše pa zakon o delavskih svetih, s pomočjo katerih delavci prevzemajo upravo podjetij, v svoje lastne roke in vedno bolj sodelujejo pri razdeljevanju viška, ki ga ustvarjajo s svojim delom. Vsi ti ukrepi gredo za tem, da se prvič v zgodovini uresničujejo v praktičnem življenju narodov nauki klasičnega marksizma, Marxa, Engelsa in Lenina o socialistični demokraciji, o odmiranju države, o svobodni »asociaciji« neposrednih proizvajalcev, o vedno močnejši krepitvi komunističnih elementov nad kapitalističnimi. To so zgodovinska dejanja za nadaljnji razvoj socializma in zmago komunizma, obenem pa predstavljajo tudi najmočnejše orodje v borbi proti birokratični kasti v Sovjetski zvezi. Vedeti je treba, da je nadaljnji razvoj socializma v svetu mogoč le v borbi proti tej birokratični kasti, ki danes vlada v Sovjetski zvezi in v njenem končnem uničenju. Zato je borba socialistične Jugoslavije proti Kominformu obenem velik prispevek naprednim socialističnim silam v Sovjetski zvezi, ki brez dvoma obstajajo in ki bodo končno zrušile oblast današnje birokratične kaste. Sovjetska birokratična kasta se tudi zaveda te nevarnosti za svoj položaj, ki prihaja iz socialistične Jugoslavije. Zato se je tudi tako silovito vrgla na Jugoslavijo, da zaduši tamkajšnje socialistično revolucijo.

Pomen upora socialistične Jugoslavije proti Kominformu

Upor socialistične Jugoslavije proti Kominformu predstavlja torej upor naprednih revolucionarnih sil proti izdaji marksizma. Ta upor ni le notranja zadeva Jugoslavije, ampak izraža težnje

zlasti revizionistične in izdajalske politike »sovjetskega«
stva še pred resolucijo Kominforma in proti kateri se
razvija bitka v okviru vsakega delavskega gibanja posebej
osnovi konkretnih razmer, ki tam vladajo. Socialistična
slavlja s tem izpolnjuje tudi svoje zgodovinsko poslanstvo
človeštvom. Zgodovinski pomen današnje herojske borbe
slavlje bo v celoti pokazala bodočnost, posebno pa tedaj, ko
njen notranji razvoj v poglabljanju socialistične demokracije
in graditve resničnega socializma poznan širokim ljudskim
žicam vseh narodov.

gledati pravilno na ves razvoj je potrebno potrebno pri
konkretnem delu,

Ko smo govorili o objektivnem obstoju in razvoju proletarijskih sil v svetu, smo nujno mednje vključili tudi iste sile, ki obstajajo pri nas. V čem in kje obstajajo te sile pri nas? Tržaškem proletariatu in širokih delovnih množicah našega proletariata. Ta proletariati in te delovne množice so v teku druge svetovne vojne in po vojni vodile nešteto revolucionarnih in ogrožene in herojsko so se borile za ljudsko oblast, za socializem in so v tej borbi žele simpatije in priznanje, lahko rečemo vseh naprednih sil v svetu. One so to bitko vodile do zmage, do zločinske resolucije Kominforma, ko so ob tem prelomu, pred rane od socialističnih gesel izdajalskega Kominforma in zaupanja v Sovjetsko zvezo iz časov oktobrske socialistične revolucije misleč v dobri veri, da nadaljujejo borbo za socializem, sklenili trenutno v večini izdajalski politiki Kominforma, ki je herojsko revolucionarno preteklost tržaškega proletariata in delovnih množic imenoval »ramnost preteklosti«, da bi jih v laže vodil na reakcionarne pozicije italijanske imperialistične reakcije. Ali težnje za socializmom pa v teh množicah izdajalskega Kominforma ni moglo ubiti, ampak jim je samo trenutno razen perspektivo, jih zmedlo in pasiviziralo, tako da danes še vedno (četudi v manjši meri) pasivno oddajajo glasove tej ali tisti reakcionarni politični skupini ali stranki. Ali v njih tlijo sile socializma, ki bodo ponovno še silnejše zagorele v močnem planu, ko bodo te delovne množice v celoti spoznale izdajstvo Kominforma in Sovjetske zveze ter se ponovno dokopale do resnične perspektive v borbi za socializem. Ta proces razčiščevanja teh množicah se neprestano vrši vzporedno z razkrinkavanjem izdajalske politike Kominforma in se bo v bodoče še hitreje razvijal. Pri tem pa je ena od osnovnih nalog naše Komunistične partije borba za te množice, ki so za socializem in ki se bodo boriti za njegovo zmago.

Dati je treba širokim delovnim množicam resnično perspektivo nadaljnjega razvoja socializma in jačenja njegovih sil v svetovnem merilu. Pomagati je treba delovnim ljudem iz brezperspektivnosti in nevere v lastne sile, v katero jih je pahnilo razčarovanje nad Sovjetsko zvezo. Pri tem je nujno potrebno seznanjati delovne ljudi z notranjim razvojem in pridobitvami socialistične Jugoslavije. Treba je v naših delovnih množicah utrditi prepričanje, da izdajstvo Sovjetske zveze ne more preprečiti daljnjega razvoja socializma in napredka v svetu sploh. V borbi proti reakcionarni politiki Sovjetske zveze se socializem dejansko osvobaja mnogih ovir na poti svojega razvoja do končne zmage naprednejše, brezrazredne komunistične družbe.

Poznati današnji mednarodni položaj, odnose sil v svetu,